

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXV П'ЯТНИЦЯ, 14 СЕРПНЯ 2009 РОКУ ЧИСЛО 33 VOL. CXV FRIDAY, AUGUST 14, 2009 No. 33

НА ТЕМИ ДНЯ

Лист Д. Медведєва до В. Ющенка: текст і підтекст

Петро Часто

ПАРСИПАНІ, Ню-Джерзі. – Російська держава + Російська Православна Церква = російський великодержавний шовінізм. З часів Івана Грозного і донині. Власне, саме завдяки цьому Росія стала пострахом для світу – завдяки тому, що груба завойовницька сила в кожному моменті російської історії спиралася на виправдання і благословення з боку Церкви.

Тому ці дві події – візита Патріярха Кирила до України і публічний лист Президента Росії Дмитра Медведєва, в якому він звинувачує українську владу, конкретно – Президента Віктора Ющенка в „антиросійському політичному курсі", випливають одна з одної як частини єдиного, заздалегідь випрацьованого Москвою проєкту і спрямовані в одну ціль – стримати розвиток суверенної Української держави, перервати українське національне відродження приходом до влади в Україні проросійських діячів і їхніх партій.

„Те, що ми спостерігаємо в роки Вашого президентства, не можна сприймати інакше, як відхід української сторони від принципів дружби і партнерства з Росією", – заявив 11 серпня Д. Медведєв.

В головах кремлівських вождів не вміщається істина, що „відхід української сторони" – це єдиний спосіб врятування нашої нації від багатовікового і багаторівневого поневолення – економічного, культурного, духовного, мовного. Це поневолення завжди, починаючи від Переяславу, видавалося за „принципи дружби", підміна понять сьогодні, після страшного XX сторіччя, вражає своїм лицемірством, адже те, що від цих „принципів" вперто не відходить Росія, означає, що вона й тепер не визнає права українського народу на самостійне життя, на власну внутрішню і зовнішню політику.

В подібній ситуації перебуває маленька Грузія, якій, як і Україні, не пощастило відійти від російської „дружби" на безпечну віддаль, тому грузинська незалежність, як і українська, стоїть кісткою в кремлівському горлі. Тому й у своїй безцеремонній, безкультурній заяві Д. Медведєв, всупереч світовій опінії, ставить з ніг на голову причини минулорічної російсько-грузинської війни і дозволяє собі грубий окрик на адресу України за її допомогу Грузії зброєю.

Дорікання ж В. Ющенкові за „перегляд спільної історії, героїзацію нацистських поплічників, звеличування ролі радикал-націоналістів, нав'язування міжнародному співтовариству націоналістично забарвлених трактувань масового голоду в СРСР 1932-1933 років як геноциду українського народу" взагалі не варте аналізи, але воно промовисто засвідчує, наскільки глибоке і невиправне московське україножерство.

„Заява Д. Медведєва невипадково припала на час по закінченні „пастирської" візити Патріярха Кирила. Тепер зрозумілою стає і статегія впливу Росії на перебіг виборів в Україні – через відкриття науково-культурних центрів і через парафії православних церков України Московського патріярхату. Українській владі треба готуватися до нових сюрпризів з боку Білокам'яної і в інших больових точках – Криму, Чорноморської фльоти, мовної теми і газової сфери", – підкреслює політолог Тарас Березовець. Так, до цього треба бути готовими.

Але вже добре, що у відгуках українських коментаторів на лист Д. Медведєва знаходимо не страх, а гумор: сміх говорить про нашу силу. „Мало, каже Медведєв, любите Російську Федерацію. Неслухняні. І взагалі поводите себе як якась там окрема незалежна держава", – пише в „Українській правді" адвокат і публіцист Ігор Головань. На жаль, не всі в Україні так пово-

(Закінчення на стор. 3)

Відзначили 60-річчя СУМ в Америці

Оксана Бартків

ЕЛЕНВІЛ, Ню-Йорк. – Крайова управа Спілки Української Молоді (СУМ) з нагоди святкування 60-ліття створення СУМ в Америці, влаштувала бенкет, який відбувся 11 липня на оселі в Еленвілі, Ню-Йорк. На бенкеті були присутні понад 300 гостей. З привітальним словом виступив голова комітету 60-ліття СУМ в Америці, колишній голова Крайової управи Богдан Гаргай.

Під бурхливі оплески присутніх до залі ввійшли сумівці вишкільного табору, які разом з усіма присутніми заспівали сумівський гимн.

Лариса Грицик-Даненберґ та Петро Косцьолек професійно продовжили ведення бенкету та запросили до привітального слова Владику Павла Хомницького, який від імені духовенства та всіх вірних Стемфорської Єпархії Української Католицької Церкви висловив найкращі побажання на майбутнє.

До мікрофону запросили головного доповідача о. Романа Мірчука, який відзначив, що у 1949 році ніхто не був певний, як довго існуватиме Спілка, адже було багато труднощів та перешкод. Сьогодні, святкуючи 60-ліття СУМ, потрібно згадати тих, які здобули для Спілки повагу та становище.

За почесним столом бенкети були президент Українського Народного Союзу Стефан Качарай, голова господарки та діловод фінансів Крайової пластової старшини Зоряна Ставнича, голова фундації „Воля" Б. Гаргай, капелян Крайової управи СУМ в Америці митрофорний протоєрей о. Ігор Міджак, Владика П. Хомницький, о. Р. Мірчук, генеральний секретар Світової управи СУМ з Києва Неля Лавриненко, голова Крайової управи СУМ в Америці А. Бігун з дружиною Христею та інші.

Заступник голови Крайової управи СУМ Ґеня Кузьмович-Блага сказала, що їй випала велика честь згадати всіх тих, які сприяли розвиткові та процвітанню СУМ. Вона назвала усіх голів Крайової управи.

З привітом до присутніх звер-

(Закінчення на стор. 9)

Співає хор Спілки Української Молоді. Солістка – Христина Міґелич.

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

В. Ющенко затвердив програму підготування до НАТО

КИЇВ. — Президент України Віктор Ющенко 7 серпня видав указ „Про затвердження Річної національної програми на 2009 рік з підготування України до набуття членства в НАТО. Урядові доручено розробити і затвердити у місячний речинець заходів з виконання у 2009 році Річної національної програми, а також подати до 1 грудня цього року проєкт Річної національної програми на 2010 рік та в подальшому подавати проекти річних національних програм на наступні роки до 1 грудня кожного року. Державному комітетові телебачення та радіомовлення України за участю Національного центру з питань евроатлантичної інтеґрації України, Міністерству закордонних справ, інших державних органів, відповідальних за виконання завдань Річної національної програми доручено забезпечити реґулярне інформування громадськости про хід та висліди виконання програми у 2009 році. (*УНІАН)*

Український дипломат залишив Москву

КИЇВ. — Міністерство закордонних справ України 10 серпня підтвердило, що радник-керівник політичної секції Посольства України в Росії Ігор Березкін залишив Москву. В останні тижні між Україною і Росією розгорілася дипломатична суперечка. Україна запропонувала двом дипломатичним представникам Росії завершити свою місію в Україні у зв'язку, як було сказано, з неодноразовими порушеннями з боку військових Чорноморської фльоти Росії в Криму. У відповідь Росія запропонувала Україні дочасно завершити місію Генерального консула України в Санкт-Петербурзі Наталії Прокопович і одного з радників Посольства України в Москві Ігоря Березкіна. При цьому Москва не повідомила про жодні порушення з боку українських дипломатів. Пізніше процедура припинення повноважень Генерального консула України в Петербурзі була припинена. *(Бі-Бі-Сі)*

Київ погодився на призначення Посла Росії

КИЇВ. — Документ на призначення Михайла Зурабова Послом Російської Федерації в Україні передано 6 серпня Тимчасовому повіреному у справах Російської Федерації в Україні Всеволодові Лоскутову. Речник російського посольства Олег Гришин підтвердив цю інформацію. У червні Президент Росії Дмитро Медведєв звільнив Посла Росії в Україні Віктора Черномирдіна та призначив його своїм радником з економічної співпраці з державами Співдружности незалежних держав. *(Радіо „Свобода")*

Відкладено приїзд нового Посла Росії в Україну

КИЇВ. — Президент Російської федерації (РФ) Дмитро Медведєв 11 серпня відклав приїзд в Україну нового російського посла Михайла Зурабова. Про це повідомляється у посланні Д. Медведєва до Президента України Віктора Ющенка, текст якого розміщено на офіційній мережі РФ. Вимогу відкликання з України двох російських дипломатичних представників він називає „безпрецедентною для усього пострадянського простору провокацією", додаючи, що РФ не залишила цей недружній крок без відповіді. За оцінкою Д. Медведєва, „проблеми у двосторонньому співробітництві, звичайно, існували і раніше. Я вже писав Вам про це у листопаді минулого року, але ситуація не тільки не виправляється, а навпаки, деґрадує". Серед прикладів, що характеризують стан справ, Д. Медведєв називає „антиросійську позицію України" в минулорічних подіях у Південній Осетії, продовження Україною курсу на вступ до НАТО, „безперервні спроби ускладнити практичну діяльність Чорноморської фльоти Росії". *(„Укрінформ")*

В. Ющенко зустрівся з конґресменами США

КИЇВ. — Президент України Віктор Ющенко зустрівся 7 серпня з делеґацією Конґресу США, яку очолює провідник республіканської меншости в Палаті представників Джон Бейнер. В складі делеґації також конґресмени Ден Борен, Джо Бонер, Дейв Кемп, Том Летем, Ґреґ Волден. Під час зустрічі Президент В. Ющенко висловив задоволення тим, як розвиваються стосунки між Україною і США: „Для нас дуже важливо, щоб українська політика, в основі якої лежить демократизація всіх політичних процесів України, знаходила якомога більшу внутрішню і зовнішню підтримку. У цьому ми бачимо велику і міцну підтримку американського уряду. І попереднього і нинішнього. Для нас є знаковими наші взаємини з США. На наш погляд, ці взаємини розвиваються досить динамічно". В. Ющенко також висловив переконання, що у Києві і Вашінґтоні мають ясні першочерговості розвитку двосторонніх взаємин – в основі яких Хартія стратегічного партнерства та Плян дій „Україна – США". У свою чергу керівник американської делеґації Дж. Бейнер підкреслив дружній характер візити конґресменів до України: „Ми дуже зацікавлені в тому, щоб краще зрозуміти стан демократії в Україні та перспективи її подальшого розвитку". Під час зустрічі піднімалася низка важливих питань порядку денного українсько-американського стратегічного партнерства – зокрема посилення енергетичної безпеки України, здійснення евроатлантичного курсу України, а також заходи з подолання фінансово-економічної кризи та співпраця України з Міжнародним валютним фондом. *(„Голос Америки")*

„Кримська світлиця" повертається до читачів

СИМФЕРОПІЛЬ. – Черговий номер єдиної в автономній республіці масової україномовної газети „Кримська світлиця", який через брак фондів не вийшов вчасно з друку, у вівторок, 11 серпня, побачив світ. Це стало можливим завдяки допомозі спонзорів. Головний редактор Віктор Качула повідомив, що газета не вийшла друком вперше за 17 років її існування. З квітня Міністерство культури припинило фінансування тижневика, посилаючись на економічну кризу і брак фондів у державному бюджеті. Тижневик „Кримська світлиця" виходить у Симферополі з 1992 року, її разовий наклад – близько 3,000 примірників. За словами В. Качули, після того, як газета не вийшла, до редакції почали звертатися її читачі і прихильники, пропонуючи свою допомогу. Один з давніх друзів „Кримської світлиці", кримський підприємець Володимир Кунцов, оплатив друк призупиненого числа газети, і воно таки вийшло з друку. Представники Міністерства культури пообіцяли, що уже 12 серпня „Кримська світлиця" отримає частину заборгованих фондів. „Кримська світлиця" – більше, аніж просто газета. Вона стала справжнім українським духовно-патріотичним осередком. В Криму з бюджетів різних рівнів підтримується видання близько 30 російськомовних видань, три газети для кримських татар і лише два періодичні видання українською мовою – „Кримська світлиця" і додаток до парляментської газети „Кримскіє ізвєстія" – „Кримський діялог", який на чотирьох сторінках виходить один раз на місяць. *(Радіо „Свобода")*

Указ про святкування 90-річчя з дня народження М. Лукаша

КИЇВ. — Президент України Віктор Ющенко підписав Указ про відзначення у грудні цього-року 90-річчя з дня народження Миколи Лукаша з метою вшанування видатного діяча української культури, перекладача і лексикографа. Кабінет міністрів повинен створити організаційний комітет з підготування і проведення заходів, передбачивши проведення у грудні у Києві літературно-художнього вечора, присвяченого діяльності М. Лукаша, просвітницьких і культурно-мистецьких заходів у населених пунктах України, пов'язаних з його життям і діяльністю, а також забезпечити підготування і видання повних збірок перекладів, книги спогадів про його життя і діяльність. Міністерство культури і туризму разом з Національною Академією Наук України має вивчити питання щодо увічнення пам'яті М. Лукаша на його батьківщині і подати відповідні пропозиції. *(„День")*

Зустрічі в Києві Генерального секретаря СКУ

ТОРОНТО. — В кінці липня Генеральний секретар Світового Конґресу Українців (СКУ) Стефан Романів мав у Києві офіційні зустрічі з віце-прем'єр-міністром України Григорієм Немирею та міністром освіти і науки України Іваном Вакарчуком. У ході зустрічі 24 липня з Г. Немирею розглянуто актуальні аспекти співпраці між урядом України та СКУ, зокрема щодо спорудження пам'ятника жертвам Голодомору у Вашінґтоні. Під час зустрічі 31 липня з І. Вакарчуком обговорено ряд питань співробітництва у сферах освіти та української мови. 30 липня підписано Меморандум про співпрацю, у одному з пунктів якого йдеться про збереження та популяризацію української мови в Україні і в діяспорі. Йшла мова про християнське та національне виховання нового покоління українців та відкриття в Україні приватних конфесійних шкіл. *(Пресбюро СКУ)*

Вшанували пам'ять о. Маркіяна Шашкевича

ПІДЛИССЯ, Львівська область. — 3 серпня на Білій горі біля села Підлисся, що на Золочівщині, вшанували пам'ять українського письменника, зачинателя нової української літератури в Галичині о. Маркіяна Шашкевича. На святкування прибули гості з усіх куточків України, духовенство, діячі культури та мистецтва. Біля пам'ятного хреста, який був встановлений на Білій горі ще у 1911 році, Архиєпископ Львівський Української Греко-Католицької Церкви Ігор (Возьняк) звернувся до присутніх з закликом берегти українську мову. Після молитви відбулося віче, на якому виступили активний учасник суспільно-політичного життя Іван Гель, поет та громадський діяч Ігор Калинець та інші. Після віча відбувся святковий концерт. (*Львівська архиєпархія УГКЦ)*

Стало менше на одного кандидата

КИЇВ. — Провідник Соціялістичної партії України Олександер Мороз заявив, що не має наміру кандидувати на виборах Президента й готовий підтримати кандидатуру провідника Комуністичної партії Петра Симоненка. „Я свідомо відмовляюся від висунення своєї кандидатури. Набагато важливіше, щоб Соціялістична партія була представлена в парляменті", – сказав він і пояснив, що рік тому звернувся до комуністів з пропозицією створити єдиний бльок і йти на парляментські вибори єдиним списком. П. Симоненко дещо інакше бачить перспективу лівого бльоку – він вважає, що спочатку всі повинні підтримати кандидата комуністів на президентських виборах, а потім домовлятися далі. *(УНІАН)*

Порушено кримінальну справу проти посадника Ужгороду

УЖГОРОД. — Прокуратура Закарпатської области 10 серпня порушила проти посадника Ужгороду Сергія Ратушняка кримінальну справу за фактом його хуліганських дій. 6 серпня пресслужба громадської ініціятиви „Фронт змін" повідомила, що С. Ратушняк побив дівчину-агітатора цієї організації. У неї зареєстрували струс головного мозку, численні забої. Провідник „Фронту змін" Арсеній Яценюк заявив, що докладе усіх зусиль для розслідування згаданого випадку за участю С. Ратушняка. Сам С. Ратушняк назвав А. Яценюка „знахабнілим єврейчиком". Президент Віктор Ющенко закликав посадовців дотримуватися вимог законодавства і професійної етики *(„Кореспондент")*

„Наша Україна“: „Керівництво Росії – заручник імперських комплексів“

У середу, 12 серпня, на відкритий лист Президента Росії Дмитра Медведєва до Президента України Віктора Ющенка відповіла, від імені „Нашої України“, голова Політичної ради цієї партії Віра Ульянченко. Передруковуємо цей текст з веб-сайту „Нашої України“.

Публічне звернення Президента Російської Федерації Дмитра Медведєва до Президента України Віктора Ющенка дає підстави для членів політичної партії „Наша Україна", її прихильників і української громадськости зробити головний висновок: на жаль, молоде керівництво Росії перетворюється на заручника старих імперських комплексів, які змушують постійно плекати образ зовнішнього ворога і підміняти рівноправний діялог з усіма сусідніми державами мовою образ і погроз.

Саме ця причина вимагає чітко розставити всі крапки над „і".

Насамперед, викликає здивування заява щодо бажання вести з Україною партнерський економічний діялог. В економічній площині ми неодноразово бачили невиконання домовленостей про функціонування зони вільної торгівлі між Україною і Росією, яка вигідна обом нашим народам.

Складовою хибної політики є інспірований російською стороною газовий конфлікт, який отримав неґативну оцінку як в Україні, так і в Европейському співтоваристві. Партія „Наша Україна" також неодноразово наголошувала на економічно необґрунтованих та політично заанґажованих умовах угод щодо постачання природного газу в Україну.

Не може не викликати здивування теза, викладена в зверненні Президента Росії, про єдину для наших країн газотранспортну систему. За такою логікою ми б мали говорити і про єдність газових і нафтових ресурсів, що знаходяться на території Російської Федерації, оскільки так було в „добрі старі часи Радянського Союзу“.

Безумовно, що недалекоглядна політика тиску й обману не відповідає справжнім економічним інтересам Росії. Як приклад взаємовигідної співпраці – активний діялог між діловими колами наших держав.

Ми бачимо мудрість у діях російських інвесторів, які не лише створюють нові робочі місця в Україні, платять податки до українського бюджету, але й по-братньому допомагають нам у відновленні національних святинь та історичних пам'яток української державности.

Не витримують критики слова про утиски російськомовного населення в Україні. Про безпідставність таких звинувачень свідчать висновки багатьох авторитетних міжнародних організацій. Красномовний факт: у Росії, де проживають мільйони українців, немає жодної української школи.

Тим часом в Україні – понад 1,400 шкіл з російською мовою викладання. В кожній загальноосвітній українській школі вивчається російська мова і література. За рахунок українського державного бюджету повноцінно функціонують російські театри, музеї і культурні центри.

Очевидно, окремим російським політикам справді непросто усвідомлювати, що державною мовою в Україні є українська, в Польщі – польська, в Чехії – чеська, в Болгарії – болгарська. Водночас у них не виникає запитань, чому в багатонаціональній Російській Федерації, де проживають десятки великих народів, державною мовою є лише російська. До делікатних питань гуманітарної сфери керівництво Росії ставиться з офіцерською прямотою, плутаючись у фактах, договорюючись до того, буцімто всі російськомовні українці є етнічними росіянами.

Такі оцінки викликають не лише жаль, а вже й обурення та стурбованість з приводу нинішньої політичної тактики й стратегії керівництва Російської Федерації. Сьогодні цю стурбованість офіційно або неформально поділяють десятки держав світу.

Свою позицію щодо російсько-грузинського конфлікту партія „Наша Україна" неодноразово висловлювала, і вона є незмінною.

Рівно рік тому під час подій на Південному Кавказі політика провокацій і тиску призвела до загибелі багатьох невинних людей – грузинів, осетинів, росіян. Закономірним є запитання, чи не настав час усвідомити, що порушення базових принципів міжнародного права про недоторканність державних кордонів може мати трагічні наслідки. Необхідність такого усвідомлення підтверджує той факт, що незалежність самопроголошених республік Південна Осетія й Абхазія цивілізований світ не визнав.

Безсумнівно, політика провокацій не відповідає життєвим інтересам російського народу, чия багатостраждальна історія мала б навчити нових і молодих керівників Росії робити правильні висновки – не імперські, а партнерські.

Процеси, які сьогодні відбуваються в Україні – незворотні! Відродження нашої національної ідентичности, історичної пам'яті і культури – це маштабний рух, що триває в здоровому організмі українського народу. Відверта чи прихована протидія цим природним процесам неминуче зашкодить тим, хто вирішив їм перешкодити.

Україна робить усе, щоб така недалекоглядна політика не вплинула на дружнє ставлення українців до російського народу. Про це переконливо свідчать соціологічні опитування, проведені спільно з Київським міжнародним інститутом соціології в Україні і Левада-центром в Росії.

Кількість українців, що вважають росіян своїми друзями та добрими сусідами від березня 2008 року до березня 2009 року виросла з 88 відс. до 93 відс.. Натомість нас не може не турбувати постійне антиукраїнське зомбування, яке відбувається в Росії.

За період правління нинішнього Президента Росії, кількість росіян, що вважають Україну недружньою державою, зросла з 30 відс. до 56 відс., тобто майже вдвоє.

Безперечно, Україна є і буде віддана дружбі з російським народом, і саме до нього сьогодні ми звертаємо свої щирі й сповнені гідности слова. Ми усі, громадяни обох держав, маємо відмежуватися від аґресивної риторики, до анналів якої, на жаль, відходить останнє звернення Президента Росії. Ми розраховуємо, що мудрість наших народів поставить на місце тих, хто забуває не лише цивілізовані правила поведінки, але й уроки історії.

Кожен громадянин, звісно, здатен відрізнити правду від брехні. Справжнє партнерське ставлення визначається не політичними деклараціями, а конкретними діями. Той, хто хоче партнерства, не уникає зустрічей, не зволікає з прибуттям послів, а використовує кожну можливість для конструктивного діялогу.

Публічне звернення Президента Дмитра Медведєва водночас відіграє й іншу ролю, певно, неочікувану для його авторів, – вкотре нагадає Україні про потребу внутрішньої консолідації, незважаючи на будь-яку політичну чи партійну приналежність.

Аґресивна тональність звернення російського лідера по суті стосується не Віктора Андрійовича Ющенка і його політики, а всієї нашої держави й усього українського народу.

Як голова політради партії „Наша Україна" я звертаюся до всіх політичних сил України, до всіх громадських організацій і рухів з закликом виявити сьогодні тверду солідарність в одстоюванні національних інтересів і недопущенні ведення з Україною будь-якого діялогу в неоімперській тональності.

Я закликаю всіх громадян України гуртуватися навколо проукраїнських політичних сил, для яких незалежність України, її суверенітет і національні інтереси є понад усе! Вірю, що наша тверда позиція не лише зміцнить нас, а й протверезить тих, хто з політичних міркувань готовий зруйнувати атмосферу дружби між Україною й Росією.

Україна – країна проблемна, але демократична

Р. Л. Хомяк

ВАШІНҐТОН. – 29 липня Володимира Литвина у Вашінґтоні не було, і все ж Вашінґтон непогано на цьому вийшов.

Голова українського парляменту мав виступити того ранку в Центрі американського проґресу – порівняно нового серед десятків вашінґтонських „мозкових казанів“ (за термінологією медії в Україні). Мова йде, очевидно, про „think-tanks“ – приватні наукові інститути, які залучають знавців прерізних ділянок та виконують дослідні завдання урядових і приватних клієнтів.

Зацікавлення виступом В. Литвина про кризу в Україні було досить високе, бо десь за тиждень до 29 липня вільних місць в залі вже не було. А десь за три дні до виступу Центр американського проґресу повідомив передбачених учасників і тих, які були на списку „ану ж зробиться місце“, що голова Верховної Ради не прибуде. Зате замість В. Литвина Центр пропонував виступ чотирьох спеціялістів з українських справ, які говоритимуть на тему В. Литвина: „Україна в кризі“.

Протягом останніх 15 років я слухав і читав В. Литвина багато разів, тому з певністю кажу, що учасники події в Центрі американського проґресу дістали різкішу і глибшу картину нинішньої України, ніж це зробив би В. Литвин. Тим більше, що він, здається, не володіє англійською мовою, й виступ був би тяжкий.

На швидку руку Центр американського проґресу зібрав висококаліберних знавців політичної й економічної ситуації в Україні, які постійно за нею слідкують. Це Дейвид Креймер – науковий співробітник Німецького фонду Маршала, який раніше відав українськими справами в Державному департаменті; Стівен Пайфер – науковий співробітник Інституції Брукінґса, колишній Посол США в Україні, і тепер один з чільних експертів українських питань у Вашінґтоні; англієць Джеймс Шер – не менш чільний знавець України в Европі, який саме тоді був у Вашінґтоні; Самюел Чарап – керівник Евразійського реґіону в Центрі американського проґресу, який був модератором.

Усі ці знавці вважають, що до виборів 17 січня 2010 року під цю пору є тільки три серйозні кандидати на президента: Віктор Янукович, Юлія Тимошенко і Арсеній Яценюк. І усі також вважають, що чергового президента виберуть після другої тури виборів. Інакше кажучи, що ніхто з кандидатів не набере 50 відс. голосів 17 січня. Віктор Ющенко тут

(Закінчення на стор. 14)

Лист Д. Медведєва...

(Закінчення зі стор. 1)

дять себе: провідник „реґіоналів“ Віктор Янукович, чільна б'ютівка Юлія Тимошенко і комуніст Петро Симоненко схвалили „арґументи“ Д. Медведєва, цим самим зізнаючись, що вони не представляють незалежної від Росії України.

Сергій Лосєв з інтернет-видання „proUA“, у своєму саркастичному коментарі пише: „В Росії, мабуть, гадають, що лист Медведєва має викликати серед українців незмірну радість і люту ненависть до Ющенка... Такі ось листи будуть тільки зміцнювати авторитет Президента України“. Але водночас він вважає, що В. Ющенко повинен цілком проіґнорувати лист Д. Медведєва, не принижувати себе відповіддю на абсурдні звинувачення.

В подібних міждержавних непорозуміннях діє дипломатичний етикет – першим забирає голос Міністерство закордонних справ. Але воно вже оприлюднило заяву, що Президент В. Ющенко дасть особисту відповідь на лист Президента Д. Медведєва.

Певна річ, наша „Свобода“ не пропустить цієї відповіді, хто б її не дав.

АМЕРИКА І СВІТ

Суд у М'янмарі визнав Аюм Сан Су Чі винною

РАНҐУН, М'янмар. — Нобелівську лавреатку Аюм Сан Су Чі 11 серпня визнали винною у порушенні законів державної безпеки. Вона впустила американського громадянина до свого будинку, коли він переплив через озеро, щоб туди дістатися. Вирок: додаткові 18 місяців під домашнім арештом. Опоненти військового режиму М'янмару (Бірми) кажуть, що вирок спрямований на те, щоб не допустити її участи у виборах наступного року. Аюм Сан Су Чі провела майже 14 з останніх 20 років під арештом. Американець Джон Етоу, який також постав перед судом, був засуджений до семи років за ґратами. Аюм Сан Су Чі, якій 64 роки, одразу відвезли до її будинку після завершення суду. Термін її попереднього домашнього арешту закінчився 27 травня. Оглядачі зазначають, що те, що бірманські генерали вирішили не надавати Аюм Сан Су Чі максимального терміну ув'язнення, вказує на те, що вони схильні піти бодай на деякі поступки міжнародному тискові. Проте водночас вони здобули те, що хотіли, адже Аюм Сан Су Чі тепер не стоятиме на перешкоді, поки вони готуватимуться до наступних виборів. Сама вона відкинула звинувачення, але водночас сказала, що очікувала, що буде визнана винною. Тим часом представники політичної сили Аюм Сан Су Чі, Національної Ліґи за Демократію, відмовилися прийняти засуд і заявили, що вимагають негайного звільнення їхнього провідника, без жодних передумов. *(Бі-Бі-Сі)*

Померла Ю. Кенеді-Шрайвер

ГАЯНІС, Масачусетс. — У місцевій лікарні 11 серпня ранком у віці 88 років у присутності чоловіка, своїх п'ятеро дітей та 19 внуків, померла Юніс Кенеді-Шрайвер, сестра колишнього Президента США Джона Кенеді. Ю. Кенеді-Шрайвер займалася громадською та доброчинною діяльністю. Зокрема вона стала організатором Спеціяльних Олімпіяд – спортивних змагань для людей з розладами психіки. Її дочка Марія Шрайвер – дружина губернатора Каліфорнії Арнольда Шварценеґера. *(Радіо „Свобода")*

Президент Анґоли обіцяв провести вибори

ЛУАНДА, Анґола. — Під час своєї 11-денної подорожі країнами Африки Державний секретар США Гіларі Клінтон, виступаючи 10 серпня, заявила, що провідник Анґоли пообіцяв провести президентські вибори. Про це Г. Клінтон сказала відразу після офіційної зустрічі з президентом Госе Едуардо дос Сантосом, яка відбувалася в столиці країни – Луанді. За її словами, президент Анґоли ґарантував запровадити нову конституцію і провести вибори, щоправда, конкретних термінів він не називав. Вибори в Анґолі не проводилися вже майже 20 років. Причиною цього частково стала громадянська війна, яка тривала 27 років і закінчилася у 2002 році. Діючий президент править країною уже 30 років. Вибори в Анґолі повинні були відбутися цього року, але, за словами посадовців, не виключено, що вибори перенесуть на 2010 рік, коли в дію ввійде нова конституція. *(„Голос Америки")*

С. Сотомайор – член Верховного суду США

ВАШІНҐТОН. — Сенат США 6 серпня затвердив кандидатуру Соні Сотомайор на посаду судді Верховного Суду США. 3 серпня відбулася церемонія заприсяжнення. Таким чином С. Сотомайор стала першою особою латино-американського походження, яка стане суддею найвищої судової інстанції США. Подану Президентом Бараком Обамою кандидатуру С. Сотомайор – Сенат затвердив, незважаючи на опозицію багатьох республіканців, які зараз мають меншість у палаті. С. Сотомайор має освіту двох найпрестижніших університетів США та багаторічний досвід праці суддею. Вона також – лише третя жінка в колеґії Верховного суду за всю його історію. *(„Голос Америки"*

Жінка, яка повалила диктатора

МАНІЛЯ, Філіпіни. — 5 серпня на Філіпінах поховали колишнього президента цієї країни Корасон Акіно. Їй було 76 років. 21 серпня 1983 року, коли на трапі літака в Манілі був вбитий її чоловік, ця, за її словами, „проста домогосподарка" очолила опозиційний демократичний рух країни, який залишився без керманича. Жінка, що прожила своє життя в тіні чоловіка-активіста, після його смерти стала провідником демократичних сил на Філіпінах і водночас прикладом та надхненням для тих, хто воював з тиранією. Власне К. Акіно, в її традиційній жовтій сукні чи костюмі, була першим провідником того, що ми сьогодні називаємо кольоровою революцією, та героїнею народної сили. Корасон (еспанською означає „серце") відповідала значенню свого імені. Філіпінці її любили за те, що вона не лише не здалася перед низкою спроб повалити її з президентського крісла, вона й відбудувала демократичні інституції своєї держави, переписала конституцію країни, забезпечила існування сильного діючого парляменту, незалежної судової гілки влади та вільної преси. Після шестилітнього президентства К. Акіно демократично передала владу своєму спадкоємцеві, який переміг на вільних президентських виборах. (*Радіо „Свобода"*)

У Мехіко відбулася Північно-американська зустріч

ҐВАДАЛАГАРА, Мехіко. — У мехіканському місті Ґвадалагара відбулася Північно-американська зустріч, на якій провідники США, Канади та Мехіко обговорили торговельні питання, а також такі проблеми як боротьба з наркокартелями та протидія поширенню свинячої ґрипи. Пункт, на якому, ймовірно, найскоріше зійдуться Президент Барак Обама, Прем'єр-міністер Стівен Гарпер та Президент Феліпе Кальдерон, буде розроблення пляну для координованої боротьби з вірусом „H1N1". Питання щодо боротьби з наркокартелями було дещо важчим до вирішення. Мехіко нарікало, що не досить швидко надходять фонди, виділені Конґресом США на поборення насильства, яке точиться між картелями як у самому Мехіко, як також на американсько-мексиканському кордоні. Загалом Конґрес виділив 1.4 млрд дол. на ініціятиву, однак, тимчасово припинив виплату фондів у зв'язку з повідомленнями про порушення людських прав вояками мексиканської армії. Для Президента Б. Обами – це перша зустріч з провідниками країн Північної Америки у рамках цих щорічних нарад. Наступна зустріч провідників країн Північної Америки відбудеться у вересні. Також вони матимуть нагоду поспілкуватися на зустрічі Великої двадцятки, що відбудеться в американському місті Пітсбурґ. *(„Голос Америки")*

Над Ню-Йорком зіткнувся літак з гелікоптером

НЮ-ЙОРК. — 8 серпня у небі над Ню-Йорком зіткнулися і впали в ріку Гудсон екскурсійний гелікоптер і невеликий приватний літак. Усі дев'ять осіб, які потрапили у цю аварію, загинули. Серед них пілот і двоє пасажирів літака, а також пілот і п'ятеро італійських туристів, які перебували у гелікоптері. Найбільш ймовірною причиною аварії вважають неузгодженість дій пілотів. Літак летів з летовища в Тітерборо, Ню-Джерзі, до курортного міста Овшен-Сити, в тому ж штаті. Гелікоптер, який належить екскурсійній фірмі „Ліберті Турс", вилетів з Манґетену. Аварія сталася у зоні, яка знаходиться поза контролею диспетчерів повітряного руху. Це вже третя аварія для „Ліберті Турс", але перша, яка закінчилася людськими жертвами. Причини аварії розслідують аґенти Національної ради безпеки транспорту. *(„Голос Америки")*

Нові дані про кількість жертв Берлінського муру

БЕРЛІН. — Нові дані про кількість жертв Берлінського муру оприлюднені у Німеччині. За вислідами дослідження, проведеного Центром вивчення сучасної історії в Потсдамі, в період з 1961 по 1989 роки біля муру загинули щонайменше 136 осіб. Про це заявили представники Центру 10 серпня у Берліні. Дослідження було проведено з нагоди 20-ої річниці падіння Берлінського муру, яку німці святкуватимуть 9 листопада. Дані про число жертв є першим документальним твердженням кількости загиблих біля цієї стіни. З них 98 осіб були втікачами з східнього Берліну, з яких 67 були застрелені прикордонниками. Кожен з випадків був грунтовно досліджений експертами і підкріплений документальними доказами. За даними потсдамського Центру, втекти через мур вдалося загалом 40 тис. особам. Берлінський мур був зведений у ніч на 13 серпня 1961 року. До 1989 року бетонна стіна заввишки 4 метри відгороджувала східню частину Берліну, яку контролював СРСР, від західньої. Загальна довжина муру сягала 160 км, з яких 46 км розділяли місто навпіл. Стіна повинна була закрити шлях для масової втечі східніх німців у Західній Берлін. Сьогодні про цю трагічну сторінку історії нагадує кілометровий залишок Берлінського муру на Мюленштрасе, розмальований художниками і туристами, а також 20-кілометрова смуга в центрі столиці, що повторює маршрут колишнього муру. *(„Укрінформ")*

У Чечні вчинено ще два вбивства

ҐРОЗНИЙ, Чечня. — Російська влада підтвердила, що в Чечні 11 серпня знайшли тіла керівника однієї з гуманітарних організацій та її чоловіка. Зарему Садулаєву й Аліка Джібраїлова викрали 10 серпня ввечері з бюра їхньої організації у Ґрозному. Згодом їх знайшли в багажнику автомобіля біля оздоровчого центру в селі Черноречʼє з слідами кулевих поранень у голову і груди. З. Садулаєва та А. Джібраїлов не мали й 30 років. Вони щойно одружилися. Правозахисники повідомили, що озброєні чоловіки у камуфляжі, які викрали подружжя, представилися міліціонерами. Представники чеченського уряду повідомили, що ведеться розслідування, однак, клясифікують це вбивство, як і всі інші злочини. З. Садулаєва очолювала доброчинну організацію „Врятуймо покоління", яка тісно співпрацювала з Дитячим фондом ООН. Вона допомагає дітям, які зазнали втрат і каліцтв під час двох останніх воєн у Чечні. Вбивство З. Садулаєвої й А. Джібраїлова сталося після того, як 15 липня неподалік її будинку в Ґрозному була викрадена, а потім убита правозахисниця з „Меморіялу" Наталья Естемірова. Її тіло знайшли того ж дня в Інгушетії. Керівник московської Гельсінкської групи Людмила Алєксеєва каже, що насильство над активістами громадських організацій стало в Чечні практикою. Правозахисна організація „Human Rights Watch" закликала Дмитра Медведєва створити умови для об'єктивного розслідування вбивства Н. Естемірової, враховуючи можливість причетности до нього офіційних осіб. *(Бі-Бі-Сі)*

Призначено нового єпископа

КИЇВ. — 29 липня Апостольська столиця повідомила про те, що Папа Венедикт XVI прийняв резиґнацію Владики Роберта-Михаїла (Москаля), правлячого Єпископа єпархії св. Йосафата для українців-католиків у Пармі, Огайо, і призначив Єпископа-помічника Філядельфійської митрополії Івана (Буру) Апостольським адміністратором звільненого престолу. Єпископська хіротонія Владики Роберта відбулася 13 жовтня 1981 року в катедральному соборі Непорочного Зачаття у Філядельфії. Він був першим Єпископом єпархії, яку було створено з благословення Папи Івана Павла II 3 грудня 1983 року. Архиєрейська хіротонія Владики Івана відбулася 21 лютого 2006 року у тому ж катедральному соборі Непорочного Зачаття. Головним святителем був Любомир (Гузар). (*Відділ інформації УГКЦ)*

НА ТЕМИ ДНЯ

Казка про „Святу Русь“

Напередодні приїзду московського Патріярха Кирила до Києва російська преса, майже до решти приручена режимом Путіна-Медведєва, на всі лади підкреслювала його виняткову освіченість і високий богословський рівень. Ніскільки не заздримо. Бо про освіту ми маємо інші уявлення: ламаного гроша вона не варта, якщо не пов’язана з об’єктивністю, з бажанням у кожній суперечливій справі дійти істини, з інтелектуальною чесністю.

Так само й талант богослова вимірюється не формальними докторатами, а тільки почуттям справедливости, без чого будь-яка конфесія означає не більше, ніж будь-яка світська організація. А в цьому конкретному випадку – навіть менше: яка вже там вища справедливість, яка релігія, коли її головний жрець відмовляє сусідньому народові в праві на свободу і незалежність.

Цей дуже освічений богослов, повернувшись до Москви, на другий день побіг у Кремль доповідати світській владі про результати десятиденного психологічного тиску на українців, котрі, бач, тяжко страждають без батьківської духовної опіки і тільки й мріють, аби приїхав московський Патріярх і відновив „історичну єдність трьох братніх народів“.

Логічно – якщо треба було звітувати, значить, їдучи в Україну, у тому ж Кремлі дістав завдання. Ніколи так не було, щоб стратегічні цілі Церкви і держави в Росії не збігалися – за короткочасним хіба винятком Патріярха Пимена, котрий, скориставшись з повалення царизму, відразу в 1917 році повернув російському православ’ю допетровський устрій і форму позадержавної соборности. Але перший же, після після 1690 року, собор став жертвою більшовиків, а Патріярх Тихон – совєтським політв’язнем.

Відтоді знову запанувала мертвотна єдність імперії, вже совєтської, і Церкви, всуціль просякнутої кагебістською агентурою. В часи СРСР „історична єдність” полягала хіба в тотальному насаджуванні безбожности: до 1940 року діючі церкви збереглися тільки в небагатьох селах, а після війни з фашизмом почалася війна з християнством: спочатку Москва руками своїх агентів-батюшок знищила Греко-Католицьку Церкву, а далі страшної наруги зазнало й православ’я: в одному лише 1960 році влада закрила в Україні 747 храмів.

Проте церковні будівлі і віра – різні речі. Наприкінці ґорбачовської „перебудови“ саме в Україні розпочалося бурхливе національно-релігійне відродження, і це викликало в Москві шалені ревнощі і тривогу: втратити українських християн – означає повторити долю візантійсько-константинопольського православ’я, яке має Патріярхат, але не має в ньому віруючих.

Звиклий до залежности від держави, Московське духівництво спершу мало надію, що влада, особливо з приходом у Кремль каґебіста Володимира Путіна, от-от поверне Україну в російське лоно. Ми знаємо обурливу путінівську фразу – „Розпад СРСР – це найбільша трагедія XX сторіччя“, – але ще до В. Путіна, в 1994 році, оплакував криваву імперію Митрополит Кирило, теперішній Патріярх: „Церква сприймає розпад єдиної держави як трагедію. Тому ми вважаємо, що будь-які розумні зусилля, спрямовані на відновлення Вітчизни – це благо. Росіяни, українці і білоруси – то єдиний народ“.

На „розумні зусилля“ В. Путин не спромігся. Згадаймо, як він передчасно вітав Віктора Януковича з перемогою. Після Помаранчевої революції Москва почала втрачати ілюзії на „відновлення Вітчизни“. Кожен тиск з боку Путіна чи Медведєва викликав в Україні відповідний опір. Тому-то, не уявляючи „Великої Росії“ без України, Москва сьогодні вдається до найтоншої зброї в поневоленні нашого народу – до релігії. Час і вік надворі інший, та ситуація близька до переяславської 1654 року: не тільки єрархи Київського патріярхату усвідомлюють смертельну небезпеку з боку російського великодержавного шовінізму, але й у так званій Українській Православній Церкві все більше приходять до голови по розум. Митрополит Володимир (Сабодан), виходець зі свідомої української родини, не може не бачити, що російське православ’я – національно-державна, а не релігійна доктрина, не може не розуміти різниці між духом Христовим і російською жадобою підкорення світу. Але, як колись у Переяславі, так і сьогодні на українському Сході прості люди перебувають в полоні „єдиновірства“ з Москвою. І таких немало, якщо робити висновок, з якою запопадливістю ходили крок в крок за Кирилом депутати-реґіонали на чолі з Віктором Януковичем.

Ще Микола Бердяєв остерігав: „Московський шовінізм у Московській Церкві – це властива москвинам, чисто московська національна її прикмета. Московська Церква просякнута московським шовінізмом згори досподу і в минулому, і в сучасному“. Мабуть, недаремно таємна корпорація неоімперців (див. „Свободу” з 31 липня, статтю „По той бік перезавантаження”) названа орденом – ледве чи обходиться вона без участи найвищого російського духовенства. Колективна голова цієї україножерної гідри оновила міт „Святої Русі“ – і Патріярх Кирило негайно привіз його в Україну. Хоч навіть для школяра поєднання цих двох слів виглядає абсолютним безглуздям, адже в жодній країні світу церковне життя так не спотворювалося нецерковними, антихристиянськими інтересами держави, як саме в Росії.

Ті коментатори, в очах яких Патріярх Кирило вособлював високу освіченість і богословський талант, добачили в гостеві ще й спонтанну дотепність: он як він, мовляв, влучно пожартував, що в ім’я церковної єдности готовий навіть прийняти українське громадянство і переїхати до Києва. Ні, то не був жарт, а тільки хитра спроба перевірити реакцію на цю заяву. Перенести центр Російської Православної Церкви до Києва – що може бути ефективнішим у війні „Святої Русі“ проти українського національного відродження? І подітися Україні, на думку Кирила, нема куди: в Европі запанували грубий матеріялізм і бездуховність.

Пресова служба Кремля, повідомляючи про зустріч Президента Дмитра Медведева і Кирила після повернення його з України, цитує ці слова Патріярха: „Я відчув велику духовну спільність, створену нашими народами впродовж тисячоліть (гай-гай, Росія – і тисячоліття?! – П. Ч.), вона стала базисною цінністю, яку неможливо похитнути політикою... Треба робити все, щоб народи відчували себе близькими, єдиними“. Певна річ, Президент Д. Медведєв почув те, що хотів почути.

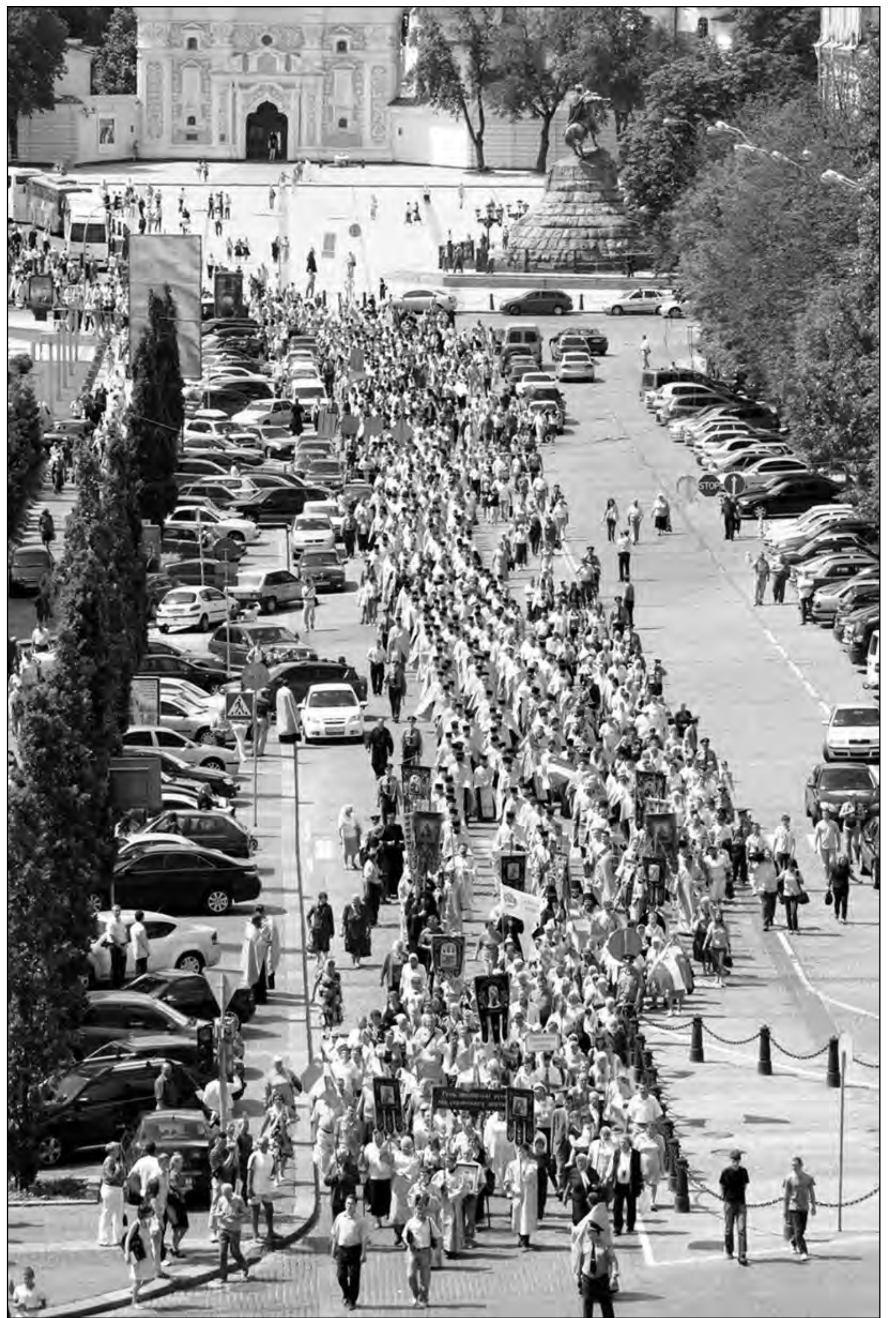
І вони, нема сумніву, будуть „робити все“. Неприхований економічний тиск на наших очах заміняється найтоншим ошуканством – духовним.

„Не виключено, – пише в журналі „Кореспондент“ Віктор Мороз, – що десь це спрацює, хтось ще прислухається до багатослівних казок сановних проповідників і пропаґандистів. Ідея великодержав’я, нової ліберальної імперії, Російського світу потрібна слабким, бідним і погано освіченим людям. Ілюзія величі їхнього життя як компенсація безрадісного існування, плачевного матеріяльного стану, втрати національної культури і духовних коренів. А таких людей на пострадянських теренах ще дуже багато. В тому числі і в нашій країні“.

Чого ж можна очікувати після січневих президентських виборів? Розреклямована як пастирська, візита Патріярха Кирила до України не виказала ні особливої освічености, ні богословського хисту – була вона нічим іншим, як аґітуванням за проросійських кандидатів.

Стратегічний напрям українського національного відродження презентує лише третій Президент України, Віктор Ющенко. При тому, що стратегія вимагає відповідної тактики, – В. Ющенко, на жаль, тут не виявився на належному рівні, і не тільки через свій характер, особисте безволля, але також з багатьох незалежних від нього причин, – все ж стратегічні міркування повинні переважити всі інші. Бо зміна найвищої влади України за теперішніх умов може закінчитися черговою українською руїною, і на цей раз, дуже можливо, вже остаточною, останньою.

Петро Часто

КИЇВ. – 28 липня близько 10 тис. осіб взяли участь у хресній ході з нагоди Дня хрещення Руси-України, організованій Українською Православною Церквою Київського патріярхату. Учасники ходи несли плякати з написами „Філарет – наш Патріярх”, „Геть московські руки від України!“.

Фото: УНІАН

Уточнюємо адресу

В огляді „Читачі – про враження від Альманаху-2009“ („Свобода“ з 17 липня, ч. 29) вказано неправильну адресу Ярослава Гальчука, одного з авторів відгуків. Насправді він мешкає не в Рочестері, Ню-Йорк, а в Сейнт-Кетерінс, Онтаріо, Канада.

Вбивства стали професією

Останнім часом у „Свободі" почастішали публікації про вбивства в Україні на політичному тлі, зокрема про вбивства на замовлення. І це віддзеркалює стан особистої безпеки в Україні. Струсом для громадськости були вбивства Валерія Олійника на кіровоградській землі, еколога Олександра Гончарова в Києві, колишнього голови Львівської адміністрації Степана Сенчука, патріота Максима Чайки в Одесі та інші злочини. Знову відновився жах вбивства незалежного журналіста Георгія Ґонґадзе. В середньому щороку здійснюється 4,600 умисних вбивств, вісім-дев'ять їх припадає на 100 тис. населення.

У квітні заступник Секретаря Ради національної безпеки і оборони Степан Гавриш заявив, що рівень злочинности в Україні збільшився майже втричі і особливо зросла кількість вбивств на замовлення. Міністер внутрішніх справ України Юрій Луценко підтвердив, що злочинність в Україні збільшилася в першому кварталі року порівняно з попереднім періодом на 12 відс. Міжнародні аналітики дійшли висновку, що українська організована злочинність стала загрозою для світової спільноти.

Бурхливе зростання організованої злочинности в Україні розпочалося в першій половині 1990-их років. У 1998 році, за даними українських правоохоронних органів, у країні діяло 1,157 злочинних угруповань. Про це писав часопис „Washington ProFile", який зазначав, що найбільші впливові українські кримінальні угруповання „роблять ставку" на чотири реґіони – Придністров'я, Одесу, Карпати, схід України і Крим, а також виходять за межі держави.

Різко змінився характер причин, з яких були вчинені вбивства на замовлення. Раніше такими причинами були ревнощі, помста, особиста ворожість, тобто вчинювалися вони переважно на побутовому ґрунті. Результативність їх розкриття була достатньо високою. За останнє десятиріччя мотивація таких вбивств пов'язана з фізичним усуненням комерційних чи політичних конкурентів, злочинних авторитетів і угруповань, між якими встановилося суперництво, осіб, що стоять на шляху досягнення матеріяльної вигоди. На зміну ножеві й сокирі прийшла бойова вогнепальна зброя і вибухові пристрої, а вбивства стали вчинятися найманцями-професіоналами. Газети тепер подають їхні об'яви: „Виконаю будь-яке конфіденційне доручення", „Спортсмен шукає можливости заробити 2,000 дол." та ін.

Вчинення вбивств на замовлення пов'язане переважно з політичною боротьбою, а також з відсутністю нормальних ринкових взаємин, недосконалістю їх правового реґулювання, особливо у сфері приватизації, фінансово-кредитній, комерційній діяльности та їх ліцензуванні, оподаткуванні; активним створенням злочинними об'єднаннями власних комерційних структур і використанням їх для вчинення злочинів у сфері економіки.

Жертвами вбивств на замовлення стають відомі політичні діячі, представники законодавчої та виконавчої влади, підприємці. Поряд з особами, які виконують вбивства на замовлення, з'явилися замовники та посередники. Розкриття вбивств, вчинених на замовлення, стало одним із найважчих завдань правоохоронних органів.

Звісно, спостерігається також загальна тенденція щодо зростання світового рівня злочинности, зокрема в США, Німеччині, Франції, інших розвинених державах. Але це не повинно тішити Україну, міжнародний авторитет якої і без того був істотно підважений різними чварами у владі.

10 липня Президент України Віктор Ющенко під час зустрічі з керівниками правоохоронних органів зажадав якнайшвидшого розслідування резонансних справ, пов'язаних з вбивствами. „Я наполягаю, щоб ми захистили людей. Злочинці повинні нести відповідальність", – наголосив Президент.

СЕРПЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ...

О. Довженко: „Я України син. Нащо одняли у мене матір?"

У серпні виповнюється 105 років від народження людини, життя якої було сповнене творчих злетів і страждань від цієї ж творчости, від власної геніяльности, від свого українства. Цією людиною був всесвітньовідомий кіномистець Олександер Довженко. Він вступив у зріле життя палким прихильником визволення України, у 1918 році був вояком 3-го Сердюцького полку Української Армії.

О. Довженко народився 29 серпня (за новим стилем – 10 вересня) 1894 року в заможній козацькій сім'ї. Дітей було 14, але вони швидко помирали, тому у згадках про дитинство завжди поставали „плач і похорон". В школі він був відмінником, потім вступив до учительського інституту, де вперше познайомився з українськими книжками, які читав потай від педагогів. В інституті було заборонено розмовляти українською мовою. У 1918 році О. Довженко брав участь у штурмі київського „Арсеналу", де сталося більшовицьке повстання, яке згодом, через 11 років, він зобразив у своєму фільмі, але вже з точки зору повсталих.

Після закінчення бойових дій О. Довженко був на дипломатичних посадах у Польщі і в Німеччині, де вчився у приватній мистецькій школі. Влітку 1923 року О. Довженка було відкликано до України, виключено з партії.

У Харкові він опинився у товаристві українських літературних романтиків, працював художником-ілюстратором, проголошував незалежний шлях українського мистецтва, яке завжди спиралось на історичну і народну традицію.

У ті роки почалася його діяльність в кіномистецтві. Першим успіхом у 1929 році став фільм „Звенигора". За цю кінострічку і згодом за фільм „Земля" його постійно звинувачували у буржуазному націоналізмі.

Наступним фільмом був „Арсенал" – поступка перед владою, засудження визвольних змагань українського народу. Ще один фільм „Іван" – про будівництво Дніпрогесу – надто технічний фільм був приречений на творчий провал. Після фільму „Іван" стеження за ним посилилося.

О. Довженко шукав порятунку і написав листа Сталінові з проханням захистити його. За наказом Сталіна його викликали до Москви і доручили знімати кінострічку „Аероград" про нове місто, яке виростає серед тундри. За „Аероградом" був „Щорс", знятий на вимогу Сталіна. О. Довженко ставив цей більшовицький фільм на суто українському тлі. Фільм, сповнений народними піснями та танцями, місцевими звичаями, набув національного забарвлення.

У 1939 році О. Довженка викликали до Києва, щоб організувати експедицію кінематографістів до Західної України. В результаті з'явилася історична хроніка „Визволення", яка показувала визволений від польського ярма народ, в якому живе дух свободи. Фільм швидко зник з екранів.

З початком Другої світової війни О. Довженко став кореспондентом газети „Красная звезда". Уривки його сценарію „Україна в огні" з'явилися у пресі у вересні 1943 року і після доносу Олександра Корнійчука викликали обурення Сталіна. Усім органам цензури було надіслано директиву „не публікувати в цивільній і військовій пресі твори О. Довженка без особливого на те дозволу в кожному окремому випадку". О. Довженко знищив три зошити свого щоденника, який вів з 1939 року. Його звільнили з посади художнього керівника Київської кіностудії. Він був змушений зняти пропаґандистській фільм про садівника Івана Мічуріна – улюбленця Сталіна.

Багаторічна туга за рідною землею позначилась на моральному стані О. Довженка. Усі спроби творити фільми про Україну були марними. Навіть фільм „Поема про море" (будівництво Каховської ГЕС) зняла після його смерти друга дружина Юлія Солнцева (1901-1989).

Поховали О. Довженка у Москві в 1956 році за державні кошти, бо на його рахунку в ощадному банку було тільки 32 рублі. Справдився його запис у щоденнику: „Я вмру в Москві, так і не побачивши України! Перед смертю попрошу Сталіна, аби з грудей моїх вийняли серце і закопали його в рідну землю, у Києві, десь над Дніпром, на горі".

Трагедією О. Довженка була постійна присутність обіч нього інформаторів спецслужб, які доносили усе про нього. Олег Микитенко встановив, що доноси на О. Довженка писав Юрій Смолич, який записував усі його розмови на магнітофон. У КҐБ мистець мав кодове псевдо „Запорожець" і постійного інформатора – Ю. Солнцеву (псевдо „Юлька"). Вони познайомилися в Одесі, прожили разом 28 років, але зареєстрували шлюб тільки за чотири роки до смерти мистця. Ю. Солнцева прислала до законної дружини О. Довженка свого посланця з проханням дати згоду на розлучення з ним. Дружина відповіла: „Якщо так хоче Сашко, я згідна".

Артист Петро Масоха (1904-1991) розповідав, що Ю. Солнцева ненавиділа українців „велико-державною ненавистю російської шовіністки". Директор музею О. Довженка Тетяна Деревянко свідчила, за словами самої Ю. Солнцевої, що вона отримувала білі троянди від Лаврентія Берії. Аґенти доносили, що О. Довженко був „активним українським націоналістом і переживав з приводу зросійщення України: „Українська молодь не любить свій народ, байдужа до національних справ, задля власного успіху прямує в російську культуру". Це були пророчі слова великого українця.

Л. Хм.

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

Пам'ятаймо про Україну!

Головний редактор – Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510

E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.

Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda".

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041 e-mail: ukradmin@att.net
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040 e-mail: adukr@optonline.net
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042 e-mail: ukrsubscr@att.net

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Незабутні зустрічі на пластовій оселі „Вовча тропа"

11 липня на пластовій оселі „Вовча тропа" розпочались табори. Цього року тут таборує понад 350 дітей та молоді. Це – табір новачок „Чарівний вхід" – комендантка Ліда Мулик, табір новаків „Караван" – комендант Олександер Кнігніцький, табір юначок „Те, що нас чекає" – комендантка Роксана Кобзяр, табір юнаків „Сини Довбуша" – комендант Стефан Ставничий, табір старшого юнацтва „Зелене життя" – комендант Павло Мулик та однотижневий табір для початківців – „Природня забава" – комендантка Христя Санторе.

25 і 26 липня, після двох тижнів, відбувся „День пластуна", коли батьки й гості могли відвідати оселю, побути кілька годин з таборовиками на дозвіллі, розпитати, як таборується.

На „День Пластуна" приїхало багато батьків і гостей, які розтаборились на призначеній для цього галявині, розклали шатра, палили ватри, співали. Увечорі, після дозвілля, відбулась ватра новацтва. Особливо пописався табір новаків „Караван" (циганський). Прийшли на ватру з бубном, саксофоном, з будою на возі, в капелюхах і з приліпленими вусиками.

Співали дуже енергійно, гейби справжні цигани. Новачки також виступали зі своїми роєвими пісеньками. Приємно було бачити багато батьків з „четвертої хвилі", які вже ознайомились з пластовими звичаями і піснями і ентузіястично оплескували виступи дітей.

Після того, як новацтво пішло спати, була ватра юнацтва. Тут вже, крім пісень були різні веселі скечі. Закінчилась вона пізно – аж об 11-ій год.

В неділю Службу Божу відправив Владика Василь Лостен у супроводі оо. Петра Ґаладзи та Романа Малярчука. Діти і провідники приступили до св. Причастя.

Після Служби Божої було святкове закінчення Дня Пластуна, якого бунчужним був Данило Бойцун, а писарем – Дарія Темницька.

Було багато пластових провідників: Начальний пластун Любомир Романків, голова Пласту в Америці Петро Ставничий та члени Крайової Пластової Старшини Мотря Вотерс, Зоряна Ставнича, Мирон Дитюк, Олесь Лабунька.

У наказі висловлено подяку багатьом добродіям оселі, особливо Роксоляні і Карлові Подпіркам (за посадження понад 100 молодих дерев), куреневі „Спартанки" (за холодильники та інше), куреневі „Хмельниченки" (за відновлення площі на кошиківку), куреневі „Чорноморці" (за поставлення шатер), куреневі „Ті, що греблі рвуть" (за влаштування зустрічі таборовиків на Вовчій Тропі в 1960-1970-их роках, яка дала прихід оселі в сумі 2,000 дол.), родині Данила Гусяка за уфундовання з датків у пам'ять про нього цікавих занять для таборовиків з астрономії.

Начальний пластун іменував Катрусю Гарасевич – голову оселі – ступенем сеньйора керівництва.

Після того діти мали вільний час, щоб побути з батьками і розповісти про різні таборові пригоди. Мені було особливо цікаво слухати внуків про скалічення ножем пальця, нічну стійку, відвідини Руслани.

Ми їхали додому, залишивши їх ще на тиждень, вдячні пластовим провідникам і виховникам, що віддають свій час і увагу молодшим.

Леся Юзенів,
Ню-Йорк

Хто знав суддю Матіяша?

Може, хтось з читачів „Свободи" знає що-небудь про родину судді Матіяша з Перемишля? Родина – батько, мати, син і дочка – певно, покійні вже.

Прошу зателефонувати до мене на число: (416) 247-2828. Я хочу коротенько написати про їхню долю, як свідок. Буду дуже вдячна.

Олександра Фотій-Токе
(з дому Савчин),
Етобіко, Канада

Вступаю у сотий рік життя...

Я народився 99 років тому, 21 серпня 1910 року. Отже, починаю сотий рік життя. Хоч тому кілька років пошкодив собі хребет, бо підносив пакунок з книжками, але після одного року в ліжку якось трохи вилікував себе і вже ходжу, опираючись на палицю, та сиджу за комп'ютером, бо продовжую мою працю, що зачав писати у минулому році на тему: „Конечна потреба почуття спільноти і конструктивнотворчої ініціятиви та взаємнокорисної співпраці", бо в українському народі був весь час і ще є брак почуття спільности, що всі повинні творити одну нероздільну цілість – одну велику родину і співпрацювати.

Українці були завжди поділені, спершу на різні удільні князівства, потім мали по кілька гетьманів рівночасно, в одному 1918 році мали аж три різні уряди, а на додаток Микола Скрипник спровадив до Харкова москалів, як колись Богдан Хмельницький до Переяслава, які поширили поступово своє панування на всі українські землі. А тепер також Україна дуже слабо стоїть, бо не дбають про неї та без потреби намножили майже 200 політичних партій.

Я народився на Лемківщині, у селі Вислоці Горішнім, де бере початок ріка Вислік, найбільша притока Сяну. З лемківського села пішов я на науку до гімназії, а потім – на електротехніку до Ґданська та Праги, згодом – на теологію до Риму, відтак була Америка, повернення до Італії на наукову працю, вишивання ікон і виставки в Україні і в світі, заснування у Львові власного музею вишиваних ікон.

Що я пішов до гімназії, то це був виняток, бо з довколишніх сіл зі селянських дітей ще ніхто до тих пір не студіював у гімназії. До того довело читання „Кобзаря" і книжок про козаків, які мені позичала моя учителька Котисівна. Дістатися до Перемишля допоміг мені о. Михайло Кріль, який повіз мене до Перемишля на вступний іспит та постарався, щоб мене прийняли до найдешевшої тоді в Перемишлі бурси „Дешева кухня", де я перебував шість років, а два останні роки – у бурсі св. Миколая. Закінчив я гімназію матурою з відзначенням і почав студіювати електроінженерію у Ґданську, але через високі оплати переїхав до Праги, без пашпорту, бо поляки, що тоді окупували Лемківщину, не хотіли мені дати пашпорт на виїзд до Чехословаччини. З Праги 1933 року, без пашпорта, пішов я пішки до Риму, обминувши польми австрійську та італійську прикордонну поліцію.

Дорога зайняла мені шість тижнів. Ідучи до Риму, я зовсім не думав вступати до семінарії і студіювати теологію. Рим, однак, зробив на мене враження, як щось вічно тривале, бо різні будівлі, церкви втрималися понад 2,000 літ, незважаючи на напади варварів, тоді як у Константинополі, в Палестині, Сирії та Єгипті, де грецька культура довший час панувала, християнство не мало сили встоятися, бо було поверхове.Навіть такі отці Церкви, як Василій і Григорій Богослов, прозвані Великими, та Іван Золотоустий це християнство не вкорінили й у тих єпархіях, де працювали, і їхні вірні там перейшли на магометанство.

Коли я зібрався залишити Рим, вступив попрощатися з о. Теодосієм Галущинським, духовником української семінарії в Римі, і він запитав мене, чи хотів би я навчатися у семінарії і бути священиком. Я сам не знаю, як це сталося, але, мабуть, під впливом мого перебування в Римі я сказав, що готовий перервати студії інженерії і вступити до семінарії та стати священиком. За два тижні о. Галущинський дістав позитивну відповідь з Перемишля, і так я опинився в Римі на студіях і був свячений 2 квітня 1939 року.

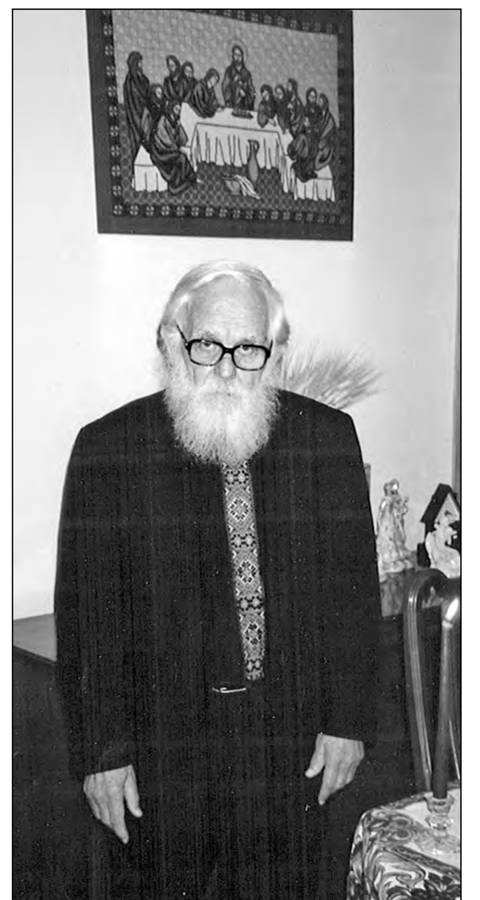
У Римі на студіях перебув Другу світову війну та зробив докторат з теології з відзначенням (summa cum laude) та з історії з похвалою (cum laude) і у 1946 році виїхав на душпастирську працю до Сполучених Штатів Америки. Тим часом, по війні, наше село на Лемківщині зайняли поляки, мою родину виселили на Схід, вона опинилася біля Одеси, і я відвідав її аж у 1968 році. Мій брат був ув'язнений у Польщі, в Явожні, а одна сестра опинилася у Чехословаччині і вийшла заміж та живе у Празі.

Щодо мене, то я перебув 27 літ в Америці, організував парафії у Омазі, Денвері і Гюстоні та місійну станицю у Лінкольні, Небраска. По 27-ми роках повернувся (1973 року) на наукову працю до Риму, де перебуваю донині. Вакацій не брав ніколи, ні якогось довшого відпочинку, бо мій батько все говорив нам, дітям, коли працюючи у полі, були змучені і хотіли відпочивати, що у гробі будемо відпочивати, а на цьому світі треба весь час працювати. Ці слова зістали у мене у пам'яті на ціле життя, і тому навіть тепер стараюся весь час працювати, а відпочинок полишаю на час, коли відійду до Господа.

У Римі я видав мої дві докторські праці та історичний шематизм діяспори, а потім історичні шематизми усіх трьох галицьких єпархій, список всіх українських єпископів, від хрещення почавши, по 1995 рік, і список студентів, які студіювали за кордоном та список студентів Малої семінарії у Римі.

У Римі на 63-му році життя розпочав вишивати ікони, хоругви та образи і видав досі 14 збірок взорів на вишивання і один альбом вишитих ікон, що є у моєму Музеї у Львові.

Щоб люди могли дивитися на вишиті ікони і їх вишивати, їздив я часто з виставками по Україні та по світі, а у Львові відкрив власний музей за гроші, заощаджені, працюючи в Америці ночами – замітаючи підлоги та миючи посуд – без дозволу владик і без відома моїх парафіян, бо був весь час на дуже бідних парафіях.

О. д-р Дмитро Блажейовський.

У Музеї є тепер майже 300 вишитих ікон та образів, і всі вони будуть у двох альбомах, якщо вдасться мені ще вишити і продати деякі ікони на видання другого альбому та 15-ої збірки взорів. Пенсії з Церкви не дістаю ні цента, а від держави мало-що, бо на пенсію я замало працював. Мої книжки, листи, архів подарував до Бібліотеки діяспори у Львові. Це є, отже, моє життя і моя праця.

о. д-р Дмитро Блажейовський,
Рим

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Патріярхальний рух перед новими викликами

НЮ-ЙОРК. – 9 травня у приміщенні Українського музею відбулася презентація книги „Матеріяли до історії українського патріярхального руху (1963-2001)" – у формі круглого столу, який організувало Українське Патріярхальне Товариство. У презентації книги брали участь її упорядник д-р Андрій Сороковський, модератор дискусії проф. Леонід Рудницький, а також д-р Любомир Гайда та о. Іван Кащак. Відкрила презентацію голова Українського Патріярхального Товариства Рома Гайда.

У вступному слові Л. Рудницький зазначив, що на світовому рівні немає належного зацікавлення українською справою, тому є велика потреба в англомовних виданнях про українське сучасне життя.

Д-р Л. Гайда, заступник директора Українського наукового інституту Гарвардського університету, підтвердив, що книга є солідною науковою працею, яка достовірно подає історичне тло. Вміщені в ній документи послужать для дослідників першоджерелами. Але до недотягнень слід зарахувати, на думку д-ра Л. Гайди, те, що ці документи переважно публічного характеру: статути, заклики, проголошення, тим часом внутрішніх документів – листувань, обговорення проблем між членами – незначна кількість.

Загалом д-р Л. Гайда прирівняв патріярхальний рух до діяльности українських братств у XVI та XVII ст. Як братствам тоді, так і патріярхальному русі у 1960-70-их роках був притаманний брак співпраці мирян з єрархією. Хоч на це і були об'єктивні причини, але таке відчуження неґативно позначилося на досягненні першочергових цілей.

Друга пересторога з історичного минулого – це те, що братства, які почались як досить динамічний та проґресивний рух, закінчились, проте, дуже консервативно – у таборі галицьких москофілів. Тому дуже важливо, щоб мирянський рух розвивався відповідно до викликів часу, а не обмежувався затримуванням традиційного статусу-кво, зокрема в питаннях календаря чи мови.

Д-р Л. Гайда також звернув увагу, що помісність здійснюється не тільки на верхівках Церкви, але й на мирянському рівні. Він привів як приклад започатковану співпрацю та спілкування між Бостонською парафією церкви Христа-Царя та парафією церкви Христа-Царя у Луганську, для взаємної підтримки та допомоги як у духовних, так і у практичних справах.

Продовжив дискусію о. І. Кащак, котрий зазначив, що сама історія нашої Церкви починається з мирянського руху – від князя Володимира Великого та його діяльности. Історія ж всесвітньої Церкви також вказує на значення мирянського руху, символічно наголошеного Христом, коли Він возносився та давав завдання розбудовувати спільноту усім – не тільки апостолам, але також і мирянам.

Церква і нині потребує такого руху, щоб ціла церковна спільнота не забула головного покликання, отриманого у святому хрещенні. Промовець також зазначив, що патріярхальний рух є доказом того, що наша Церква має насправді священнослужителів, які служать, та мирян, які беруть активну участь у повному обсязі церковного життя.

Завершив дискусію д-р А. Сороковський. Він зазначив, що книгу створював цілий ряд авторів, і деякі з них були активними учасниками патріярхального руху. Книга лише віддзеркалює справи, здійснені великою масою вірних, пропаґуючи знання про обряд та традиції на помісному рівні. Ці знання про церковний обряд нашої Церкви та традиції важливо передавати на мирянському рівні кожного покоління.

Питання патріярхального руху на майбутнє є досить складним. Однією з причин є те, що свідомість в Україні досить слабка, і тут потрібен якийсь сильний поштовх, прорив. З іншого боку, викликом для патріярхального руху у діяспорі є те, чи він вже здійснив своє призначення, а також те, яким чином передавати сучасному поколінню доступною мовою знання про цілий комплекс української християнської культури нашої церкви та традиції.

Книжку можна набути за 25 дол. (з пересилкою), пишучи на адресу: Roma M. Hayda, 60 Stones Throw Rd., Easton, CT 06612. Тел.: (203) 261-4530.

Ірина Залужна,
випускниця Українського Католицького університету у Львові та Джорджтавнського університету у Вашінґтоні

Презентація книги на пошанування Петра й Дорис Кулів

ЕДМОНТОН, Канада. – 2 липня відбулося вшанування Петра й Дорис Кулів – презентацією книги „Чемпіони філантропії: Петро й Дорис Кулі та їхні фонди", присвяченої цим винятковим особам, які зробили вагомий внесок у розвиток вищої освіти Канади.

На презентації виступили редактори видання – Сергій Ціпко й Наталія Кононенко. Були присутні члени родини Кулів – Микола й Жозефін Кулеби, Кен і Дебі Паснаки, Крістін Енс і Річард Тернер, Петро Радеш та Одрі Меньюел, дружина С. Ціпка – Жаклін Тайт і чоловік Н. Кононенко – Петро Головай, а також Анна Біско й Катерина Сабо, які представляли факультет гуманітарних наук Альбертського університету.

У книзі представлені біографія філантропів та їхній внесок у вищу освіту Канади. П. Куль приїхав до Канади у 18 років. Він працював спершу помічником офіціянта, що згодом допомогло йому зробити кар'єру інвестора нерухомого майна в готельному підприємництві. Він допоміг заснувати в Едмонтоні Клюб українських професіоналістів і підприємців, став добровольцем з надання безкоштовних бухгальтерських послуг багатьом організаціям.

Учасники презентації (зліва сидять): Петро і Дорис Кулі, стоять Петро Головай, Наталія Кононенко і Сергій Ціпко.

Д. Куль народилася в Альберті, працювала вчителькою в кількох сільських школах, а потім у Беверлі, що згодом став частиною Едмонтону. Разом з чоловіком вона взяла участь у низці добровільних акцій, особливо як член Ліґи українських католицьких жінок Канади при Українській католицькій катедрі св. Йосафата в Едмонтоні.

П. і Д. Кулі заснували вічні цільові фонди та надали різну допомогу Канадському інститутові українських студій, Фолкльорному центрові ім. Кулів, Коледжові св. Йосифа та Школі підприємництва Альбертського університету, а також Коледжові ім. Ґранта МакЮена (Український центр засобів і розвитку) в Едмонтоні, Отавському університетові (катедра українських студій) та Університетові св. Павла (Інститут ім. Митрополита Андрея Шептицького) в Отаві.

Офіційна презентація книги відбудеться восени в Альбертському університеті.

КІУС

Відзначили 60-річчя ...

(Закінчення зі стор. 1)

нулася Н. Лавриненко. Від Федеральної кредитової кооперативи „Самопоміч" Ню-Йорку Любомир Зєлик вручив чек на 50 тис. дол., президент Федеральної кредитової кооперативи СУМА в Йонкерсі Володимир Козіцький вручив чек на 10 тис. дол.

Грошові подарунки зробили кредитівки з штатів Ню-Джерзі, Ню-Йорк, з Чикаго, Об'єдання українців-католиків „Провидіння", Товариство „Самопоміч" в Ню-Йорку, Український Вільний Університет, Український дім „Дніпро" в Бафало та ін. Р. Козіцький розповів про спадок у розмірі 50 тис. дол. від жінки, яка народилася і виросла у Польщі, але була надзвичайно захоплена діяльністю СУМ.

Під час обіду в залі линула чарівна музика, яку награвав Андрій Стасів. Члени вишкільного табору під керівництвом А. Стасева співали пісні.

З заключним словом виступив А. Бігун, який подякував комітетові бенкету у складі Дані Лавро, Ліси Кравець, Софії Кушнір, Наді Длябоги, Мирона Солтиса, Лесі та Христі Гаргай, голові комітету Ірині Наугольник-Коген, і запросив всіх взяти участь у Всеамериканському маніфестаційному здвизі, який відбудеться на оселі СУМ в Еленвілі 4-6 вересня, та у бенкеті на честь 60-ліття СУМ, який відбудеться 14 листопада.

Головний доповідач о. Роман Мірчук.

На закінчення всі заспівали пісню „Сумівські вогні". Після бенкету відбулася забава, на якій грала оркестра „Грім".

Почесні гості бенкету на честь 60-річчя Спілки Української Молоді.

Спілка Української Молоді (СУМ) була створена у 1925 році в Києві. Основним її завданням була боротьба за відновлення державної незалежности України. В умовах радянського режиму організація змушена була діяти підпільно.

А починалось усе так. У червні 1925 року Микола Павлушков з друзями створив СУМ. Ставилось завдання вивчати військову справу, йшлося і про придбання зброї. Діяльність СУМ була викрита у 1929 році. Першими були заарештовані керівники СУМ М. Павлушков та Борис Матушевський. Скоро тюрми стали заповнюватись новими членами СУМ.

До справи Спілки Визволення України і СУМ була залучена величезна кількість арештованих (до 5,000 осіб), яких часом взагалі без суду відправляли на заслання. М. Павлушков і Б. Матушевський були засуджені та кинуті в концтабори. У 1937 році, в урочищі Сандармох на півдні Карелії, капітан Михайло Матвєєв власноручно розстріляв 1,111 в'язнів Соловецького табору особливого призначення, серед яких був М. Павлушков.

Але такими каральними діями влада лише сприяла наслідуванню ідей спілки та створенню сумівських організацій в усьому світі. Справу, за яку боролися члени СУМ, продовжила українська молодь в Україні і за її межами. У 1946 році серед українців-еміґрантів було створено СУМ у Авсбурґу в Німеччині. За кілька років діяльність СУМ поширилась на інші країни Західньої Европи. У 1949 році СУМ було засновано в Америці. Перший осередок СУМ зареєстровано у Філядельфії, другий осередок – в Нюарку, Ню-Джерзі.

Нині СУМ набув визнання й співпрацює з органами української влади.

Учасники свята на оселі Спілки Української Молоді.
Фото: Степан Качурак

Руслана Лижичко відвідала Чикаґо

Руслана з ансамблем перед собором свв. Володимира і Ольги в Чикаґо.

ЧИКАҐО. – Комітет міст-побратимів „Чикаґо-Київ" впродовж літа організував ряд імпрез, важливих для міста та його української громади.

28 комітетів міст-побратимів взяли участь у триденному фестивалі культури, який вчетверте почався 15 червня на головній площі. Генеральний консул України у Чикаґо Костянтин Кудрик та юний прапороносець, учень українознавчої школи Марко Тюн підняли прапор України. Виступив танцювальний ансамбль „Громовиця", частувала присутніх українськими стравами господиня ресторану „Шоколад" Галина Федус.

Віце-президент Чиказького виконавчого комітету міжнародної програми міст-побратимів Марта Фаріон та голова комітету „Чикаґо-Київ" Віра Еліяшевська 25 липня запросили до Чикаго Народну артистку України Руслану Лижичко з ансамблем. Її привітали в культурному центрі міста, запросили оглянути головну сцену в Міленіюм-парку.

Гостям сподобалася ідея виступити в такій незвичайній залі під відкритим небом та ще й з новаторськими акустичними технологіями.

Не розминулися дороги Руслани з „Українським селом". Артисти відвідали спонзора чиказьких зустрічей – Кредитну спілку „Самопоміч", Український інститут модерного мистецтва, Український національний музей. У найвищому американському хмародері на українських артистів чекали журналісти телебачення. На їхнє прохання Руслана заспівала. Журналісти запевнили свою підтримку співачці в її майбутніх концертах. Цим новонародженим проєктом займеться комітет „Чикаґо-Київ".

Руслана Лижичко з працівниками Кредитівки „Самопоміч".
Фото: Петро Ковтун

Марія Климчак

Триває оздоблення храму

НОРТ-ПОРТ, Фльорида. – В приготуванні до 25-ліття парафії, ще молодої за віком, але збагаченої мудрістю старших і енерґією молодих парафіян, здійснено різні проекти.

Це і релігійно-культурна виставка з 28 листопада до 1 грудня, і урочиста академія та концерт 4 грудня. Довершенням святкувань стануть Літургія і бенкет 6 грудня.

В приготуванні до святкового дня встановлено нову мармурову підлогу у храмі. Зроблено великі медальйони з вирізаними вручну хрестами, комбінацією чорного, червоного, білого і кольору морської хвилі мармуру та обрамлення навколо Святилища.

Довершенням проєкту стали дві скинії з вкладеними в них Плащаницею Господа нашого Ісуса Христа та Плащаницею Успіння Пресвятої Богородиці.

Скинії вирізьбили та подарували храмові Дональд та Барбара Лавруки, які знайшли свій шлях до Української католицької церкви на Фльориді.

Отець д-р Северин Ковалишин уділив особливе благословення Лаврукам і побажав дальшої снаги у спільній праці на славу Божу серед англомовної частини української католицької спільноти.

Отець д-р Северин Ковалишин,
парох

Дональд та Барбара Лавруки з о. д-ром Северином Ковалишиним.

Відзначення 18-ої річниці Незалежности

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ

24 серпня, о 7-ій год. вечора, в Українському освітньо-культурному центрі відбудеться святковий вечір з нагоди 18-ої річниці незалежности України. В програмі: доповідь о. д-ра Тараса Лончини, виступ посадника Майкла Натера, концерт – чоловічий хор „Прометей", солістка-сопрано Лідія Бичкова, деклямація – Віра Губіцька, жіночий вокальний ансамбль „Голубка".

Вступ – 10 дол. від особи. Для молоді і студентів – вільний.

Додаткові інформації можна одержати телефоном (215) 663-1166.

Методій Борецький

СОМЕРСЕТ, Ню-Джерзі

Братство св. Андрія та Союз Українок Америки влаштовують святкування 18-ої річниці Незалежности України 23 серпня, о 2:30 год. по полудні, в Українському домі культури (Davidson Avenue).

У програмі – вітальні промови провідників церковних громад, дипломатичних установ України, громадських організацій, а опісля – великий концерт і частування.

Михайло Шульга

ЮНІОН, Ню-Джерзі

Урочисте зібрання на честь свята України відбудеться 23 серпня, о 12-ій год., в міській ратуші. Перед ратушею буде піднято на щоглу прапор України.

Після урочистої церемонії усіх її учасників буде запрошено до Української євангельської церкви (2208 Stanley Terrace) на святковий обід.

Юрій Симчик

Табори „Пташат“ відбулися на Союзівці

КЕРГОНКСОН, Ню-Йорк. — Маленькі таборовики та їхні виховники першої сесії табору „Пташат“, який тривав від 28 червня до 5 липня на Союзівці, знайшли вільну хвилину зробити спільну знімку (праворуч), щоб відзначити 21-шу річницю організованого Пластом денного табору для передшкільників, на Союзівці — Центрі української спадщини Українського Народного Союзу.

49 дітей були учасниками першої сесії табору, що його організує курінь пластунок „Перші стежі“.

Командантом першої сесії табору „Пташат“ була Аня Тершковець-Томко, адміністратором – Неоніля Сохан.

Друга сесія табору „Пташат“, де перебувало 58 таборовиків, відбулася від 5 до 11 липня на Союзівці. На другій знімці праворуч – таборовики з виховниками цього денного табору.

Командантом табору „Пташат“ другої сесії був Роман Понос, а адміністратором — Оксана Ісаїв. Відповідальними за організацію щорічного табору „Пташат“ від куреня „Перших стеж“ є Неоніля Сохан – головний організатор, і Ореста Фединяк – головний адміністратор.

Учасники першої сесії табору „Пташат“. *Фото: Андрій Р. Войтович*

„Пташата“ першої сесії табору у „пташачих“ капелюшках.
Фото: Рома Лісович

Учасники другої сесії табору „Пташат“. *Фото: Олександер Пікас*

Таборовики і командантка першої сесії табору Аня Тершаковець-Томко.
Фото: Рома Лісович

Розваги „Пташат“ під час другої сесії таборування.
Фото: Олександер Пікас

ПОДОРОЖІ

Кам’янець-Подільський – квітка на камені

Мальовничий каньйон річки Смотрич.

Олександер Вівчарик

Продовження. Початок в ч. 32

Найперше, що мене вразило в Кам’янці-Подільському, – це мова його мешканців. Вона відрізняється і від барвистої полтавсько-черкаської, і від вишуканої мови галичан. Мова подолян більш співуча і якась аж смачна. Її хочеться смакувати довго. А враховуючи те, що подоляни дуже контактні, насолоджуватися їхньою мовою можна досхочу. Варто, приміром, запитати у людини якусь адресу, і ви дізнаєтеся не лише, як туди пройти, але й те, яка родина у співрозмовника, як він живе, що плянує робити найближчим часом і як любить своє місто.

Водночас мене приємно здивувала повна відсутність у місті наметів з суворими активістами політичних партій. Не чув я і розмов на політичні теми. Напевне, досвід древнього міста підказує городянам: політика – це тимчасове і минуще, а краса – вічна!

У Кам’янці пахло квітами і скошеною травою. Вулиці палахкотіли стиглими вишнями. Як образно сказав місцевий краєзнавець Олег Будзей: „Кам’янець – то квітка на камені“.

Старе місто, як цілісний архітектурний ансамбль, і справді нагадувало вигадливу квітку. Воно – мовби брость у лагідних долонях Смотрича. Зелені вулиці Нового пляну, ніби листя, обрамляють це диво України. Місто заворожує старовинною архітектурою, хизується сучасними новобудовами, гріє душу патріярхальними двориками і потопає у квітах.

Місто прикрашають красуні-жінки – не лише чарівні, а й показово сучасні, гарно вбрані навіть до важкої праці.

Кожний, хто приїде до Кам’янця-Подільського, неодмінно відчує його українську душу – веселу, замріяну, працьовиту, співучу, дотепну. Очевидно, її врятували давні етнічні корені, що глибоко занурені у цю благословенну землю. Хто б не приходив до влади у Кам’янці, населення його залишалося переважно українським.

У Старому місті кожен будинок – то історія. І все ж найбільше приїжджих вабить стара фортеця з фантастичними баштами, цитаделями, переходами і неприступними стінами. Свого часу усі діти зачитувалися книгою письменника Володимира Бєляєва „Стара фортеця“. Події, у ній описані, відбувалися в місті над Смотричем. А от В. Бєляєв народився тут як Цісевич. Його батько працював чиновником в окружному суді. Пізніше мати майбутнього письменника одружилася з курсантом Бєляєвим, покинувши старого Цісевича. Згодом її син взяв собі прізвище вітчима…

Не дивно, що уродженець Кам’янця увів до свого роману фортецю, в якій бігав у дитинстві. Адже побувавши у ній, уже не забудеш її ніколи. Тут можна побачити яму боржника, до якої кидали людей, котрі любили позичати, але не любили віддавати. Можна постріляти з лука або арбалета. У фортеці полюбляють фотографуватися у день весілля молодята, сподіваючись, що їхнє спільне життя буде таким же міцним, як древня фортеця.

У Кам’янці-Подільському – безліч храмів найрізноманітніших конфесій. З найдавніших часів кам’янчани звикли не лише до людей інших національностей, а й до того, що у тих може бути своє розуміння Бога. Тут є католицький катедральний собор свв. Петра і Павла із 40-метровим мусульманським мінаретом, прибудованим 1677 року, коли місто підпало під владу турків. Після вигнання завойовників мінарет не руйнували, лише встановили 1756 року на ньому скульптуру Божої Матері, виготовлену зі сплаву міді та срібла.

Тріюмфальна арка на честь приїзду до міста короля Польщі Стефана Баторія, переможця московського війська у Лівонській війні.

Домініканський кляштор (тепер костел св. Миколая) засновано 1370 року ще при князях Коріятовичах. За турків він теж став мечеттю. За час турецького панування в костелі не зробили жодних перебудов, тільки встановили фонтан і пам’ятник померлій дочці першого військового губернатора Кам’янця.

Усі храми і монастирі, які дійшли до наших часів, за радянської доби переобладнали під заводи. І лише за

(Закінчення на стор. 15)

В духовній семінарії вчилося багато видатних українців.

У Кам’янці-Подільському бережуть пам’ять про перебування в місті видатних українців. Зліва: меморіяльні дошки на честь Симона Петлюри, Миколи Леонтовича, поховання Євтима (Юхима) Свидницького, пам’ятник Тарасові Шевченкові. *Фото: Олександер Вівчарик*

У США є пам’ятник, а в Україні немає й вулиці імені першого Митрополита

До 145 річниці з дня народження Митрополита УАПЦ Василя Липківського (1864-1937)

КИЇВ. – 30 серпня 1919 року, коли Галицька та Наддніпрянська армії в ході спільної операції визволили Київ від більшовиків, о. Василь Липківський звернувся до народу зі словами: „Якщо ти не станеш об’єднано в обороні своєї Вітчизни, то плакатимеш у московській неволі, як колись Ізраїль на ріках Вавилонських“.

30 серпня 1983 року в Савт Бавнд-Бруку, Ню-Джерзі, було встановлено пам’ятник Митрополитові В. Липківському.

Комуністичні ідеологи стверджували, що в СРСР було створено радянську людину, але найбільшим вислідом їхніх зусиль стало прищеплення людям байдужости до національних, духовних, громадських проблем. Виявом цього стала байдужість в Україні до 145-річчя з дня народження Митрополита Української Автокефальної Православної Церкви (УАПЦ) В. Липківського, провідника церковно-національного відродження. Байдужість і до того факту, що колишня Солом’янська вулиця столиці досі має ім’я Мойсея Урицького, який належав до числа найперших організаторів більшовицьких репресій. Парадоксальність ситуації полягає в тому, що за роки незалежної України нагромадилося багато свідчень про злочинну діяльність цього ката, що походив з України. Здавалося б, годі його шанувати. Але київська влада веде розмови про кошти для заміни табличок на будинках і пашпортів, у яких доведеться змінювати адресу міліційної прописки.

Чомусь в західних областях України без ускладнень назвали вулиці на честь Степана Бандери, Тараса Бульби-Боровця, Юрія Тютюнника, В’ячеслава Чорновола.

Отак доля звела у двобої через багато років після смерти голову Петроградської надзвичайної комісії (ЧК) і Митрополита УАПЦ, жертви тієї ж ЧК.

В архіві Всеросійської надзвичайної комісії (ВЧК) збереглась справа Н-196 в 11 томах, де зібрано матеріяли про вбивство М. Урицького, яке сталося 30 серпня 1918 року в Петрограді. В цей же день у Москві було поранено Володимира Леніна (Ульянова). Подвійний замах став причиною розгортання хвилі „червоного терору“, який тільки у 1918 році забрав життя тисяч людей.

Саме у дні, коли шаленів червоний терор, розпочалася масова кампанія з перейменування вулиць. Ім’я М. Урицького отримали десятки населених пунктів, районів, вулиць, фабрик, пароплавів, копалень і фортів. Двірцеву площу в Петрограді і Таврійський палац переіменували у площу Урицького і палац Урицького. В Харківській губернії, наприклад, з’явився Перший миловарний завод ім. Урицького.

В своїй промові на концерті-вічу в пам’ять М. Урицького інший видатний більшовик Анатолій Луначарський казав: „Коли історики дослідять Жовтневий переворот, ім’я Урицького буде вписане в історію визвольного руху золотими літерами. Нескінченно жити у вдячних серцях народних мас – ось вінець і слава товариша Урицького. Він щасливий, мільйон разів щасливий, Мойсей Соломонович! Та кров, яку він пролив, стала цементом променистого і вільного життя повсталого народу“.

А. Луначарський не помилився. У назві однієї з вулиць Києва ще довго згадуватимуть червоного терориста.

Митрополит В. Липківський не належав до червоних комісарів.А от революціонером він був. Як сам він казав про себе, він був церковним революціонером, бо боровся за визволення Української Церкви від поневолення.

В. Липківський (1864-1937) – перший Митрополит Київський і всієї України Української Автокефальної Православної Церкви, редактор і автор низки статтей часопису УАПЦ „Церква і життя“, автор перекладів українською мовою Літургії св. Івана Золотоустого, богослужбових книг, історичних праць про Українську Церкву, численних пастирських послань.

Народився він 20 березня 1864 року в селі Попудні Липовецького повіту на Київщині, навчався в Київській духовній академії, яку закінчив зі ступенем кандидата богослів’я. В листопаді 1917 року заснував Братство Воскресіння, яке перетворилось на Всеукраїнську Православну Церковну Раду (ВПЦР). Був учасником Всеукраїнського Православного Собору 1918 року. 22 травня 1919 року очолив першу українську Божу Службу в Микільському військовому соборі.

На соборі 22-26 травня 1921 року був обраний до складу Київської губерніяльної церковної ради і рекомендований на висвячення в єпископи. Висвячений 23 жовтня на Митрополита в соборі св. Софії Київської пресвітерською хіротонією, яку здійснили делеґати І Всеукраїнського Православного Церковного Собору.

Заарештований 27 жовтня 1937 року і розстріляний 27 листопада в Лук’янівській в’язниці. На відміну від петроградських подій 1918 року не було велелюдних похорон з промовами, вінками, клятвами „помститися вбивцям“. Є тільки символічний хрест на Лук’янівському цвинтарі, оскільки так і не з’ясовано, де насправді його поховали…

Ірина Преловська,
Київ

Україна...

(Закінчення зі стор. 3)

не фіґурує, бо кількість його прихильників серйозно знизилась.

Також усі згоджувались з тим, що Україна перебуває у дуже критичній ситуації, але Україну не можна вважати занепалою державою – що в англійській мові називається „failed state“ та про що останнім часом було багато дискусій в Україні і поза її межами. (Занепала країна не може існувати як суверенна держава; не може сплачувати своїх обліґацій).

„Економічний спад в Україні, за даними Міжнародного валютного фонду і Світового Банку досить тяжкий“, – сказав Д. Креймер, але тут же додав, що днями Міжнародний валютний фонд надав Україні черговий транш позики, яка тепер досягає 10 млрд. дол., а це свідчить, що Фонд вважає, що Україна зможе сплатити борг. (Банки просто не дають позик, коли виглядає, що клієнт не зможе віддати боргу).

Відрадним явищем, на думку Д. Креймера, є те, що уряд України зобов’язався підняти ціни на енерґію. В передвиборний період, зауважив він, це буде дуже тяжке завдання, зокрема тому, що народ, ще з совєтських часів, звик до субсидованих цін на енерґію. Крім того, проблема корупції в Україні найбільше проявляється в енерґетичному секторі. На думку Д. Креймера, Україна мусить розвинути власні джерела енергії, бо енерґетична безпека є суттєвою для України.

Дж. Шер звернув увагу на російський фактор в українській кризі. Кілька днів раніше Володимир Путін назвав Україну „Малоросією“, бо він переконаний, що Помаранчеву революцію в Україні підготували англійські й американські спецслужби. Дж. Шер також гостро висловлювився про ролю Европейського союзу в українській кризі. Він ствердив, що Прем’єр-міністер Ю. Тимошенко в січні підписала невигідну для України угоду з Росією щодо постачання газу, бо европейські провідники тиснули на Ю. Тимошенко, щоб вона пісписала угоду за будь-яку ціну, навіть таку, яка не є на користь Україні, тільки щоб російський газ пробіг через український газотранспортну систему в Західну Европу.

Дж. Шер переконаний, що Европейський союз не зацікавлений в труднощах України. І ще додав пересторогу: Росія все ще має велике бажання взяти українську газотранспортну систему під свою контролю.

Посол С. Пайфер нагадав, що в Україні діє демократія, де вільні вибори вирішують, хто керує країною. А це, підкреслив він, – незвична річ в цій частині світу.

С. Пайфер був в Москві й Києві перед візитами Президента Барака Обами і Віце-президента Джо Байдена. І Президент, і Віце президент висловили бажання, щоб між Росією й Україною були добрі стосунки, але при тому вони проти якихсь особливих впливів Росії на Україну і Грузію й інші країни цієї частини світу.

Віце-президент, сказав С. Пайфер, підтвердив американсько-українську угоду про співпрацю з грудня 2008 року, себто хартію, яка була укладена адміністрацією Джорджа Буша.

У своїх зустрічах з усіми чільними керівниками України віце-президент Джо Байден закликав їх виявити зрілість перед народом. Це перегукувалося з спостереженням Д. Креймера: українські провідники повинні перестати кусати один одного.

І ще таке спостереження зробив Посол С. Пайфер: „Я не можу вам сказати, хто виграє чергові президентські вибори в Україні. Але з певністю кажу, що Віце-президент Джо Байден з цією особою зустрівся“. В програмі візити Віце-президента були, на його бажання, зустрічі з високими посадовцями й усіми серйозними керівниками опозиції в Україні. І він закликав усіх чільних українських політиків виявити зрілість, яку народ України вже виявив.

Після своїх окремих презентацій експерти дискутували між собою на тему, кого з українських кандидатів на президента підтримає Росія. Англієць Дж. Шер коротко заявив, що В. Путін нікому з українців вже не довіряє (це в контексті, що 2004 року В. Путін підтримував В. Януковича). Потім Дж. Шер сказав, що А. Яценюк може імпонувати В. Путінові, бо А. Яценюк має свої підприємницькі інтереси в Росії. Дж. Шер також остеріг, що якщо Росія позичить Україні 5 млрд. дол., по які звернулася раніше Прем’єр-міністер Ю. Тимошенко, то це матиме політичні наслідки.

Дж. Шер рекомендував слухачам слідкувати за А. Яценюком. Одним з можливих наслідків виборів, сказав він, може бути прем’єр-міністер А. Яценюк і президент В. Янукович.

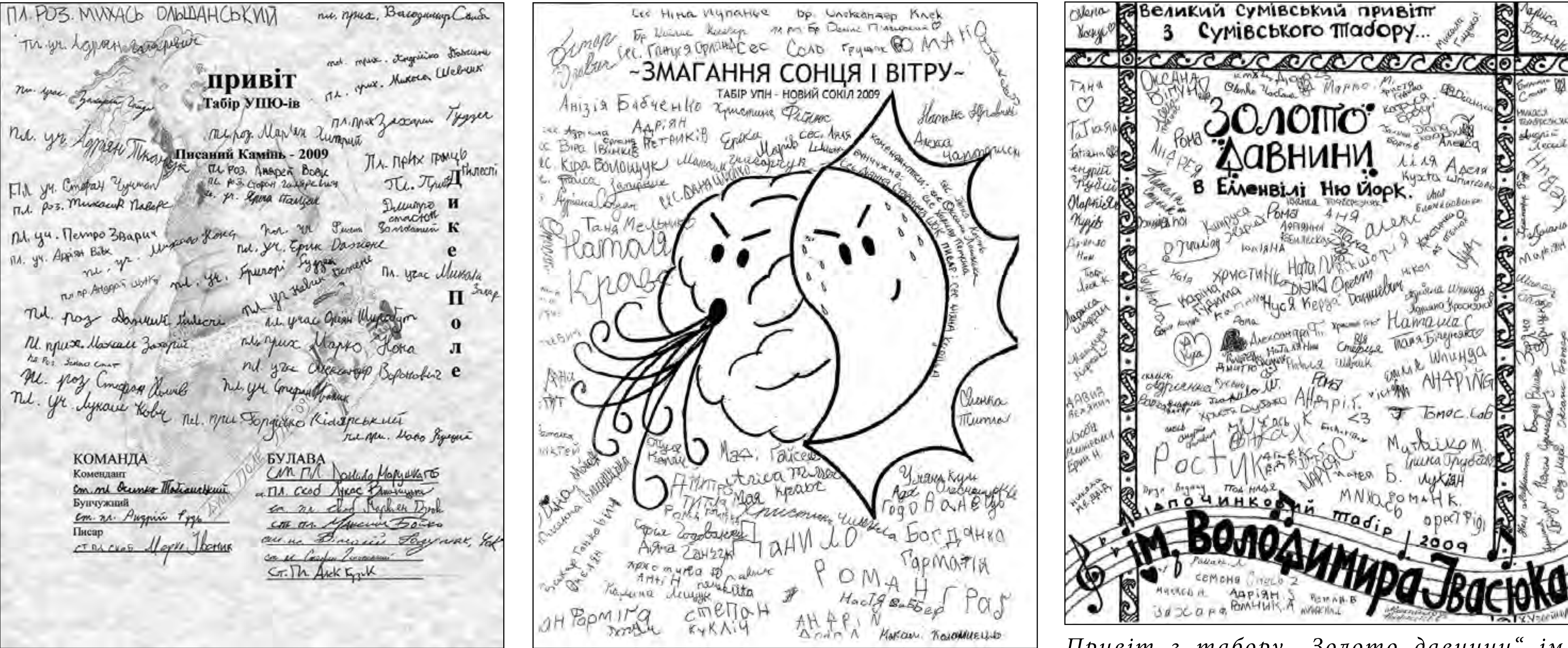
Усі експерти згоджувались з тим, що американський уряд не піде на будь-яку велику гру з Росією за кошт України. (Такі здогади кружляли, коли Президент і віце-президент США почали говорити про нові й дружні стосунки між США й Росією. І Дж. Шер, і С. Пайфер визнали, що і в Европі, і в Америці є люди, яким подобалась така „велика гра“. Такі люди – небезпечні, остеріг Дж. Шер).

Експерти також намагалися применшувати погляд, що Україна знаходиться у кризі. Україна має проблеми, але залишається демократією.

Д. Креймер підсумував це так: засоби масової інформації в Україні вільні, журналістів не б’ють і не вбивають; громадське суспільство розвивається і в Україні вже помітне почуття державности, гордости за свою країну як наслідок Помаранчевої революції. „Українці не хочуть бути частиною Росії“, ствердив він.

Так бачать нинішну Україну люди, які постійно дораджують американському урядові, яку політику йому вести супроти України.

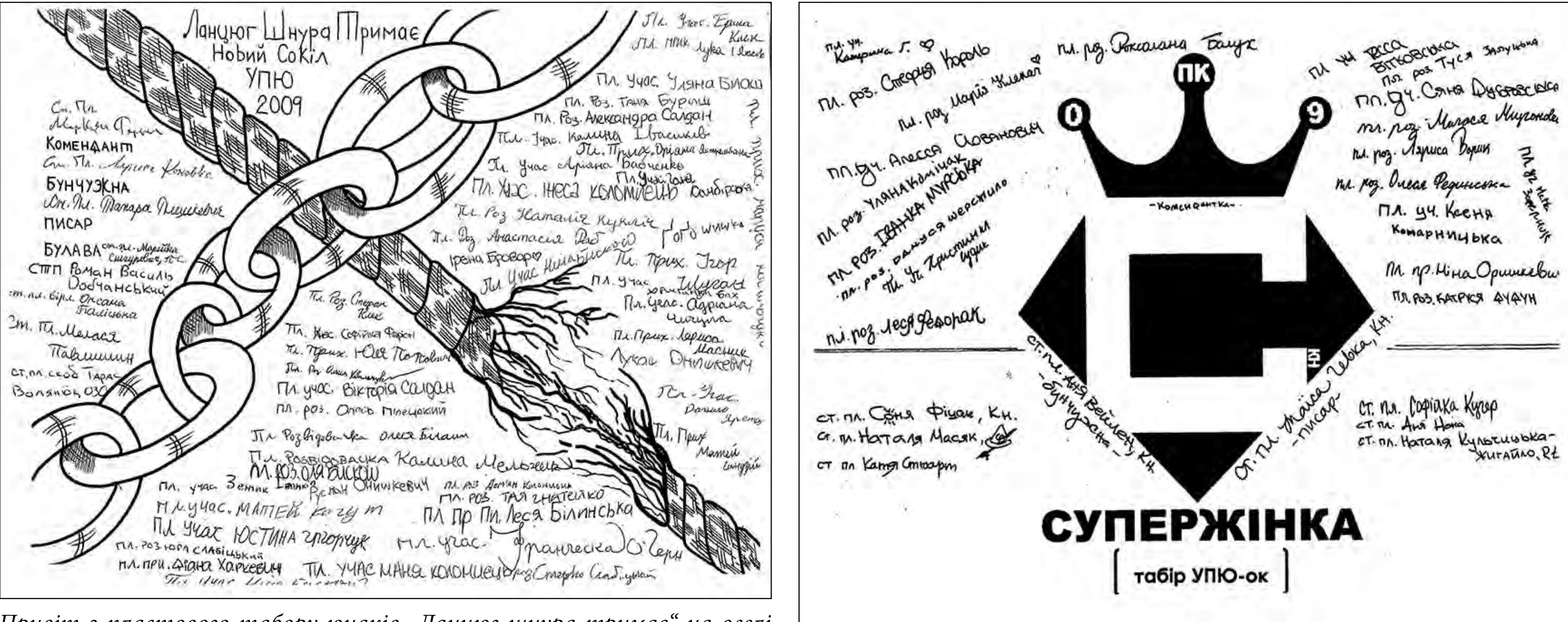
Привіти з літніх таборів 2009 року

Привіт з пластового табору юнаків на оселі „Писаний Камінь“.

Привіт з пластового табору новаків „Змагання сонця і вітру“ на оселі „Новий Сокіл“.

Привіт з табору „Золото давнини“ ім. Володимира Івасюка Спілки Української Молоді в Еленвілі, Ню-Йорк.

Привіт з пластового табору юнаків „Ланцюг шнура тримає“ на оселі „Новий Сокіл“.

Привіт з пластового табору юначок на оселі „Писаний Камінь“

Кам'янець-Подільський...

(Закінчення зі стор. 13)

незалежної України цьому блюзнірству поклали край.

У костелі Тринітарського монастиря зараз міститься Греко-католицька церква св. Йосафата. Скульптурна група святої трійці біля її входу ніби проводжає гостей міста до замку. У Кам'янці-Подільському тринітарії з'явилися 1699 року, коли закінчилася 27-річна турецька окупація міста.

Центральна частина Старого міста – це майдан перед ратушею. Тут розміщується оригінальна восьмикутна споруда – головна міська криниця. Це маленький шедевр архітектора і військового інженера XVIII ст. Яна де Вітте. На цьому майдані тричі на початку XIX ст. катували леґендарного ватажка селянських повстань на Поділлі Устима Кармелюка.

Не можна не згадати і про Троїцький майдан, яким починається Старе місто. Його гостей зустрічає і проводжає комплекс споруд колишнього Троїцького монастиря, який зберігся до нашого часу.

У 1792 році, коли Поділля відійшло до Росії, Василіянський Свято-Троїцький монастир став православним. Його настоятелі з 1806 року були ще й ректорами Подільської духовної семінарії, у якій навчалося чимало видатних українців.

Зараз колишня семінарія – це ошатний двоповерховий будинок, в якому розміщена картинна ґалерія. Відвідати її варто кожному.

В духовний семінарії, яка переїхала до міста з Шаргороду, навчалися Михайло Достоєвський – батько відомого російського письменника Федора Достоєвського, Василь Гречулевич – єдиний священик у Подільській губернії, який виголошував проповіді тільки українською мовою, Степан Руданський, Анатоль Свидницький, навчався видатний дослідник Поділля Євтим (Юхим) Сіцінський.

На жаль, пропам'ятних дошок на стінах ґалереї нема. Була одна, встановлена 1971 року, яка сповіщала про навчання у семінарії „письменників-демократів" С. Руданського і А. Свидницького, але вона „зникла" під час реставраційних робіт 1976 року.

До речі, реставраційні роботи у Старому місті навіть зараз, незважаючи на кризу, вражають розмахом і маштабністю. Ще декілька років таких ударних темпів – і Старе місто буде відновлене у своєму первісному вигляді.

Кам'янцю дуже допомагає колишній міський голова, а нині перший заступник міністра житлово-комунального господарства України Олександер Мазурчак. Більше 10 років він керував містом і зумів залучити чимало інвестицій, дав поштовх розвитку підприємництва. Завдяки йому було прийнято рішення про розвиток Кам'янця-Подільського як туристичного центру, відновлення всіх пам'яток старовини, відродження Старого міста.

Закінчення в наступних числах „Свободи“

Зачаровують старовинні вулички Кам'янця-Подільського.

Відзначили 60-річчя рейду УПА в Румунію

КОСМАЧ, Івано-Франківська область. – В історії героїчної боротьби Української Повстанської Армії особливе місце посідає пропаґандивний рейд в Румунію в червні-липні 1949 року. З ініціативи Косівської районної адміністрації та районної ради, за поданням редакції часопису „Однострій", 2 серпня в Космачі відбулося урочисте відзначення 60-річчя цієї події з врученням правонаступникам учасників рейду пам'ятного знака, який продовжує серію таких нагород, започаткованих Рівненською обласною організацією Всеукраїнського братства Організації Українських Націоналістів і Української Повстанської Армії ім. генерала Романа Шухевича.

17 червня 1949 року підвідділ УПА чисельністю 22 особи під командуванням сотника Петра Мельника і заступника командира з політичних питань поручника Назарія Данилюка вирушив в рейд, несучи з собою повстанську літературу, зразки аґітаційних матеріялів, звернення на румунській мові. Впродовж дев'яти днів, в умовах суворої конспірації, йшли до Румунії учасники рейду. Уникнути сутички з прикордонним нарядом не вдалося. Був короткий, але запеклий бій, у якому поранили одного вояка, однак, завдяки енерґійним діям кулеметника Івана Дебринюка („Непорадного") ворожу групу було розбито і шлях на Румунію відкрився.

Впродовж двох тижнів рейдуючі пройшли територією сусідньої держави понад 150 км, провели десятки зустрічей з місцевим населенням, на яких розповідали про цілі і завдання УПА та закликали до спільних дій супроти спільного ворога – більшовицького уряду СРСР та його маріонеткового сателіта в Букарешті. Промови „Перебийноса", який володів румунською мовою, знаходили цілковите розуміння і сприйняття жителів Мармарощини, які допомагали рейдуючим усім, чим могли.

На блькування рейду було вислано понад 6,000 вояків. Без втрат підвідділ перетнув кордон в районі Чивчинських гір і 27 липня повернувся до місця постою в Космачі, пройшовши в загальній кількості понад 400 км.

З румунського рейду повстанці принесли не лише співчуття до своєї боротьби населення сусідньої держави, але й десятки фотографій, котрі збереглися у знаменитому Яворівському архіві і в сукупності з документами Служби Безпеки України (СБУ) лягли в основу книги про рейд, презентованої на зібранні.

На велелюдному зібранні в центрі села, яке відкрив сільський голова Дмитро Пожоджук, виступили заступник голови Косівської районної адмінстрації Микола Васкул та автор книги про рейд в Румунію Василь Гуменюк. Промовляв начальник центру вивчення документів з історії визвольного руху Головного державного архіву СБУ Олександер Іщук, який розповів про велику роботу, яка, згідно з указом Президента України Віктора Ющенка проводиться щодо розсекречення архівних справ спецслужб СРСР, щоб відродити справжню історію України.

Символічне нагородження учасників рейду і вручення пам'ятних відзнак їх правонаступникам – синам, дочкам, племінникам та іншим – викликало особливе зацікавлення присутніх. Отримали відзначення дочка учасника рейду Василя Рабинюка („Чеха"), жителька Черганівки Василина-Дарія Довганюк. Промовляли син Василя Білінчука („Сибіряка"), номінант на здобуття Шевченківської премії 2009 року Василь Портяк.

Представницька делеґація (вісім осіб з родини Білінчуків) прибула з усієї України, аби одержати пам'ятний знак леґендарного Дмитра Білінчука („Хмари"). Відзнаку було вручено Володимирові Білінчукові з Івано-Франківська, який пообіцяв зробити все можливе для видання книги про свого знаменитого стрийка і загального улюбленця повстанців.

З великим зацікавленням присутні вислухали делеґацію села Камінне Надвірнянського району, очолювану сільським головою Андрієм Федоровичем. Адже в рейді взяли участь аж три вихідці з цього села – командир рейду П. Мельник („Хмара"), його молодший брат Іван („Залізняк") та охоронець командира Василь Кузів („Базь"). І. Мельник, єдиний живий учасник рейду, дав свідчення, котрі лягли в основу вже згаданої книги.

Поетеса з Сумщини Людмила Ромен прочитала свою патріотичну поему про Україну. З промовою виступив депутат районної ради Святослав Перцович, який закликав всіх присутніх долучитися до збирання матеріялу для Книги пам'яті Косівщини „Вони боролись за незалежність України".

Співав повстанські пісні місцевий жіночий гурт в супроводі троїстих музик. На завершення присутні заспівали гимн „Ще не вмерла Україна".

Василь Гуменюк

Заступник головного редактора часопису „Однострій" Віталій Манзуренко вручає пам'ятну відзнаку „Рейд УПА в Румунію. 1949-2009" сотникові УПА Мирославові Симчичові з Коломиї, Івано-Франківська область.
Фото: Олександер Іщук

ДО УВАГИ МИСТЦІВ

Оксана Тритяк – Головний Організатор УНСоюзу

Здається, ще трішки завчасно думати про різдвяні картки, як ми щойно ввійшли у прекрасний літній сезон та відсвяткували успішний 3-ій Фестиваль Української Культури на Союзівці. Але Український Народний Союз вже приготовляється до наступного різдвяного проєкту. Як Вам усім відомо цей проєкт є багатогранний – він заохочує і популяризує українських мистців, ввесь дохід призначений на відродження Союзівки і останнє, не менш важливе, він сприяє і усвідомлює суть Різдва і доброзичливости.

Протягом декількох минулих років громада виказала велику підтримку і цей проєкт УНСоюзу втішався менш більше по 40,000 дол. чистого доходу щороку. Весь цей дохід призначений на відбудову Союзівки, але і одержуємо особливі датки на обидва видавництва Союзу, „Свобода" та Український Тижневик та на Фундацію. УНСоюз буде продовжувати цей проєкт так довго, як маємо відданих мистців, котрі діляться своїм мистецтвом та жертводавців, котрі підтримують наші проєкти.

Минулими роками УНСоюз мав нагоду видати твори найбільш улюблених мистців, а саме: Ярослава Адамовича, Марти Анни, Анатолія Балуха, Христини Баранської, Богдана Божемського, Анатолія Бурового, Юрія Віктюка, Маркіяна Вітрука, Олвіна Владики, Тані Гаецької, Якова Гніздовського, Петра Головатого, Наталії Ґавдяк, Марії Гарасовської-Дачишин, Михайла Дмитренка, Наталії Йосипчук, Олександра Канюки, Наталії Коваленко, Мокі Кокоріс, Юрія Козака, Яреми Козака, Данила Коштири, Зеновії Кулинич, Зої Лісовської, Віталія Литвина, Оксани Лукасевич-Полон, Андрія Мадая, Люби Максимчук, Романа Марковича, Леоніда Молодожанина, Галини Мосійчук, Наталки, Христини Никорак, Лідії Палій, о. Сергія Пастухова, Аки Перейми, Ореста Поліщука, Лідії Пясецької, Мирона Ричули, Марти Савчак, Христини Сай, Івана Сколоздри, Романа Сметанюка, Ярослава Стадника, Олени Стасюк, Мирослави Стойко, Ірени Твердохліб, Галини Титли, Юлії Ткачук, Юрія Тритяка, Андрія Хомика, Марти Цісик, Ільони Шиюк та Івана Яціва.

Ми ласкаво заохочуємо українських мистців надсилати свої твори для репродукції та взяти участь у цьому проєкті. Цього року УНСоюз плянує видати около 150,000 карток. Під розгляд беруться твори різних жанрів: оливні, акварелі, дереворити чи керамічні кафлі. Для репродукції приймаються оригінальні твори мистців, фотографії або плівки або по і-пошті, висилаючи до Головної Канцелярії на внизу п о д а н у адресу не пізніше як 30-го вересня 2009 р. У справі додаткових питань просимо звертатися до Оксани Тритяк, Головного Організатора УНСоюзу.

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION
2200, Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054 Tel.: (973) 292-9800 ext. 3071
Oksanauna@comcast.net • Attn. Oksana Trytjak

ПОСТАТІ

З Полтавщини йшли до визнання

З Полтавщиною тісно пов'язане життя Григорія Сковороди (1722-1794), сина вільних козаків, який народився в Чорнухах Полтавської губернії. У братській школі в Києві він був найпершим учнем, мав гарний тенор, грав на сопілці, флейті, скрипці, гуслях і бандурі. Деякий час був придворним царським співаком, з російським посольством відвідав Австрію й Угорщину, поповнив свою освіту у Відні. Про його життя писав д-р Василь Левицький, закатований більшовиками 1941 року в московській тюрмі.

У листі Лохвицького повітового справника помічникові начальника Полтавського жандармського управління по Лохвицькому повіту від 27 лютого 1914 року повідомлялося, що у Лохвиці відбулося зібрання Лохвицького земства, на якому розглядалося питання про присвоєння початковому училищу в Чорнухах імені філософа Г. Сковороди і збирання фондів на встановлення йому пам'ятника в Чорнухах.

Пам'ятник на честь Г. Сковороди встановлено у Лохвиці тільки в 1922 році. Автором його був талановитий скульптор й кінорежисер Іван Кавалерідзе. Скульптурна постать філософа стояла на повний зріст на ґранітному постаменті.

Собор у Лохвиці на старій поштовій картці з колекції Віктора Антипова (Кременчук).

І. Кавалерідзе теж народився на Полтавщині, в сім"ї Килини Кухаренко та Васо Кхварідзе з грузинського князівського роду, батька якого в середині XIX ст. привіз в Україну московський генерал після закінчення Кавказької війни. Дитинство І. Кавалерідзе промайнуло в селі Талалаївці. Хлопчик пас череду, відвідував земську школу, але найбільше йому подобалося ліпити з глини фігурки людей і тварин. Такі дивні розваги привернули увагу його дядька – художника й археолога Сергія Мазаракі, що закінчив свого часу Петербурзьку Академію мистецтв і працював хранителем скитського відділу в Київському археологічному музеї. Він забрав хлопчика до Києва.

Зберігся рапорт повітового начальника Полтавського губернського жандармського управління від 20 березня 1906 року, в якому зазначалось, що І. Кавалерідзе-гімназист „своїми речами хвилює населення і сіє смуту".

Жовтневий переворот 1917 року І. Кавалерідзе зустрів у Ромнах, недалеко від Лохвиці, де отримав доручення щодо створення місцевого музею та створення погруддя Тараса Шевченка.

У Ромнах він викладав малювання у шести школах, керував міським драматичним гуртком, організував Товариство охорони пам'ятників старовини та театральну групу залізничників. Згодом він став автором пам'ятників Тарасові Шевченкові в Полтаві та Ромнах, а пізніше – режисером фільму „Злива", за мотивами Шевченкових творів. Одним з останніх фільмів І. Кавалерідзе був фільм „Григорій Сковорода" (1958) за його ж власним сценарієм.

У повітовому містечку Зінькові на Полтавщині народився у квітні 1890 року Микола Зеров – український літературознавець, глибокий аналітичний критик, полеміст, майстер сонетної форми і блискучий перекладач античної поезії, який у своєму перекладі латинського віршу Г. Сковороди „До Петра Герарда" так подав українською мовою строфи народного філософа:

Село моє, спокою мій улюблений,
Далекий від тривог земних!
Джерел прозорих
ненастанний гомоне
В розкішнім холодку гаїв!
Дерев розложистих
шумливі кучері
Луги перлисто-росяні!

Разом з Г. Сковородою несли основи західньої культури і філософії вихідці з Полтавщини Яків Козельський – секретар Сенату, який популяризував ідеї французького просвітництва, та Семен Гамалія – працівник канцелярії московського губернатора, перекладач німецького філософа-містика XVII ст. Якоба Беме, Памфіл Юркевич, який, розпочавши свою наукову кар'єру в Київській академії, вже на 33-му році життя дістав катедру Московського університету.

Олександер Панченко,
Лохвиця, Полтавська область

НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Зустріч з диригентом Кирилом Карабицем

ЧИКАҐО. – 17 липня симфонічна оркестра під диригуванням відомого українського режисера Кирила Карабиця виконала у „Пріцкер-павільйоні" Міленіюм-парку „Серенаду розлуки (для струнної оркестри)" Валентина Сільвестрова, „Перший концерт для скрипки" Дмитра Шостаковича та сюїту зі „Спартака" Арама Хачатуряна. Близько 8.000 слухачів заповнили всі частини Міленіюм-парку, який вважається найбільшою концертовою площею на відкритому повітрі в Сполучених Штатах Америки.

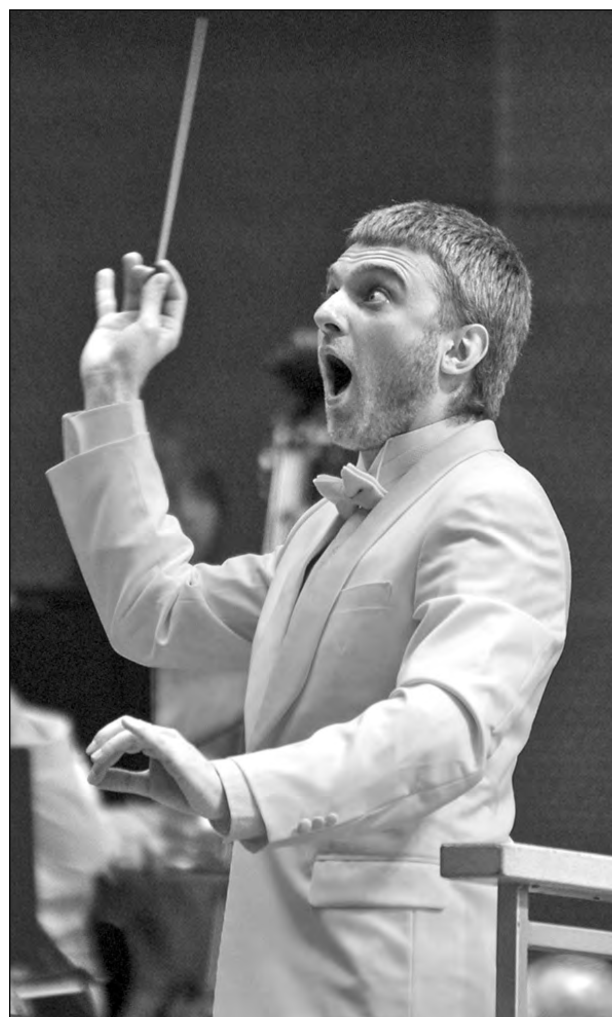
Концерт для скрипки Д. Шостаковича - складний твір навіть для віртуоза. Карен Ґоміо, канадська скрипачка, блискуче виконала його з оркестрою під проводом К. Карабиця. Музика А. Хачатуряна теж захопила публіку.

В. Сільвестров – „один з найкращих композиторів нашої ери", за словами композитора Альфреда Шнітке, народився в Києві 1937 року, навчався у Бориса Лятошинського і закінчив студії в Київській консерваторії. Його музика заслужила міжнародне визнання і Шевченківську нагороду в 1995 році.

В. Сільвестров написав „Серенаду розлуки" в пам'ять українського композитора і диригента Івана Карабиця (1945-2002), котрий був фундатором і першим директором конкурсу ім. Володимира Горовіца для молодих піяністів.

К. Карабець успадкував талант свого батька і, за словами музичного критика Лоренса А. Джонсона, „керував витонченим зображенням проникливої пошани до свого батька Івана, видобуваючи кришталеву чистоту від струн".

Після того, як величезна авдиторія вітала К. Карабиця бурхливою овацією, Український інститут модерного мистецтва (УІММ) запросив його на прийняття у своєму приміщенні, де зібралося багато визначних осіб музичного світу Чикаґо, включно з довголітнім мистецьким керівником „Ґрент-парк мюзік-фестивалю" в Чикаґо і сучасним директором Симфонічної оркестри Кольорадо Джеймсом Палермо, керівником радіопрограми клясичної музики „WFMT" Стівом Робінсоном, особами з адміністрації фестивалю.

Диригент Кирило Карабиць.

На прийнятті в Українському інституті модерного мистецтва (зліва): Олена Дубинець – мистецький директор симфонічної оркестри з Сіетлу, Вашінґтон, Карен Ґоміо – солістка-скрипаль, Кирило Карабиць, Джеймс Палермо – колишній директор „Ґрент-парк мюзік-фестивалю" в Чикаґо і сучасний директор Симфонічної оркестри Кольорадо, Тоні Малакузо – директор маркетинґу „Ґрент-парк мюзік-фестивалю". *Фото: Ляля Кучма*

Орися Кардосо, президент УІММ, привітала К. Карабиця словами: „З великою гордістю і радістю ми вітаємо в Чикаґо молодого українського композитора, який походить із славної музичної родини і осягнув міжнародне визнання. Нам також дуже приємно вітати велике число провідних членів музичної громади в нашому інституті, де ми маємо постійну колекцію українського сучасного мистецтва, і де проходять українські культурні заходи".

Комітет преси УІММ

Українські мистці на авкціоні в Лондоні

КИЇВ. – 9 червня у Лондоні, в Авкційному домі „Сотебі" (Sotheby's), відбулися торги, на яких уперше було представлено твори 13 українських сучасних художників.

У результаті авкціону з 18 живописних робіт українців була продана половина. Окремі твори значно „перестрибнули" заявлену організаторами попередню вартість. За картину „Діялог" одеської художниці Оксани Мась, попередньо оцінену у 10-15 тис. фунтів стерлінґів, заплатили 33,560. Картина „Зайчик" Василя Цагалова продана за 25 тис. фунтів стерлінґів, „Караїмський цвинтар" Арсена Савадова – за 10 тис., проєкт „Нацпром" Олега Тістола та Миколи Маценка зібрав 5.000, „Морський пейзаж з парашутом" Максима Мамсикова – 10 тис., „Гейші" Олександра Ройбурда і „Чарлі" Іллі Чічкана по 12,500, „Державний обрус" Павла Макова – 10 тис., „Оновлення" Ігора Гусєва – 6,250.

Директор Українського дому Наталя Заболотна, яка була присутня на торгах у Лондоні, сказала: „Сам факт, що наші мистці потрапили на цей авкціон, уже є великим досягненням. Своїх мистців ми знаємо, але їх досі майже не знає світ, вони фактично живуть за „залізною завісою" нашого законодавства, яке обкладає податками ввіз і вивіз предметів мистецтва. Тому наші артярмарки не можуть бути повноцінно міжнародними. Ця ж ситуація не сприяє і тому, щоб на авкціонах купували українські колекціонери і поповнювали українські національні надбання. Український дім зі свого боку зробив усе можливе, аби довести, наскільки важливо показувати і продавати українське мистецтво. Воно повинно потрапляти в чужоземні колекції. Це підвищить авторитет не лише художників, а й України".

Картину О. Мась купив український колекціонер. О. Мась – активна художниця, вона відвідує безліч мистецьких форумів, багато спілкується з колекціонерами. Картина А. Савадова потрапила до американського колекціонера, твір В. Цаголова купив колекціонер з Німеччини, картину І. Чічкана – російський колекціонер.

Марія Томак,
„День"

Обережно з театральною клясикою!

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. – Прикметою культурного життя України у наш час став поділ сфери впливу на свідомість глядача: актуальними, болючими проблемами займається телебачення, а бюджетні театри, які бідують в умовах економічної кризи, намагаються вижити, виводячи на сцену перевірену часом клясику. При цьому театральні режисери прикривають свій острах перед можновладцями, від яких харчуються, заявами: „Клясика сучасна за усіх часів!". Але ж треба мати талант і сміливість по-сучасному прочитати ту клясику.

Для аналізи цього явища беру три приклади з театрального життя Дніпропетровська останнього часу: праці театрів, виставлені на щорічний конкурс „Січеславна-2009".

Дніпропетровський академічний театр російської драми ім. Максима Горького поставив п'єсу Олександра Островського „На усілякого мудрія досить простоти". І хоча обставини дії у Російській імперії XIX ст. суттєво відрізняються від нинішніх в Україні, проте людські якості, напевно, не змінилися: праведники залишаються праведниками, а злодії – злодіями. Центральний персонаж Глумов поставив за мету розбагатіти, одружившись з багатою, та отримати „тепле місце" чиновника.

І усе було б гаразд, та от методи, які використовує цей честолюбний крутій – брудні: хабарі, лестощі, анонімні листи, флірт з дружиною можновладця, від якого багато чого залежить. Здавалося б, такого нечестивця треба гучно картати, але режисер-постановник Жан Мельников виставляє Глумова майже революціонером, який у фіналі декларує звинувачення на адресу царату. За канонами театру постановник має право на власне бачення образів, поданих у п'єсі, але ж не можна забувати про глядача, котрий прагнутиме йти шляхом отакого „героя"!

Друга вистава – „На полі крові" за Лесею Українкою відбулася 14 травня у Дніпропетровському академічному музично-драматичному українському театрі ім. Тараса Шевченка. Це розповідь про подальшу долю Юди Іскаріота після того, як він зрадив Ісуса й видав його римській владі. Коли Юда побачив, що Ісуса засуджено на страту, він покаявся і 30 срібняків (платню за зраду) кинув на підлогу храму й повісився. Первосвященики ж підняли гроші, але не повернули до храмової скарбниці, а придбали за них землю для поховання померлих безпритульних паломників.

Версія п'єси – інша: Юда за 30 срібняків придбав ділянку землі, аби на ній господарювати, тобто продовжити життя без каяття. Режисер-постановник Лідія Кушкова провідну ідею твору зберегла, але виставила Юду неврастеніком, який, нервово бігаючи по своїй ділянці („полі крові"), розмір якої, зрозуміло, це площа сцени театру, намагається виправдатися, розповідаючи випадковому паломникові мотиви своєї зради.

На мою думку, найвище завдання Лесі Українки було у тому, щоб привернути людей до уважного читання Біблії, до роздумів щодо оцінки моральности кожного свого кроку в житті. Але, на жаль, низький рівень режисури та неякісне виконання ролі Юди артистом Віленом Головком не приверне до Біблії школярів, яких привели до залі (бо ж твори Лесі Українки вивчають за шкільною програмою). Недосконале втілення ідеї на сцені знівечило задум.

Дружина у виставі „Закон любови" за п'єсою Володимира Винниченка умовляє професора зрадити її.
Фото: Володимир Єфимов

Третя вистава – „Закон любови" за драмою Володимира Винниченка „Закон" поставлена в тому ж театрі ім. Т. Шевченка режисером Володимиром Стеньком. Фабула – побутова, з життя інтеліґентної родини початку XX ст. Професор Мусташенко та його дружина Інна хочуть мати дитину, але не можуть з фізіологічної вади дружини. От вона й умовляє чоловіка штучно „закохатися" в молоду дівчину з тим, щоб та завагітніла й виносила для них дитину. У період вагітности дівчина перебирає владу над душею Мусташенка. Вона народжує дитину, але віддавати відмовляється – закон материнської любови вище за розсудливість та заплановане „кохання".

Чим же може зацікавити така вистава сучасного глядача? У часи В. Винниченка материнське донорство не було настільки поширене, як нині, тож дивуватися сучасному глядачеві немає чому. Залишається банальний побутовий сюжет, написаний доброю мовою В. Винниченка. Напевно, і самому В. Винниченкові таке б не сподобалося.

На мою думку, головна біда у тому, що мистецтво в Україні, в тому числі театральне, капіталізоване з такими покручами, що режисер, беручись ставити виставу, більше міркує про економіку, зокрема про власну кишеню, ніж про глядача, про його свідомість. Отак гуртом і деформуємо українську ментальність.

Володимир Єфимов

Скульптури Михайла Горлового на виставках у Канаді

ТОРОНТО. – 12-21 жовтня, у ґалерії Канадсько-української мистецької фундації, а 2-4 листопада – в Едмонтоні, у приміщенні Українсько-канадського архіву та музею, діятиме виставка творів скульптора Михайла Горлового.

Скульптор Михайло Горловий біля створеного ним пам'ятника жертвам Голодомору, село Зікрачі на Київщині.
Фото: Тетяна Лемешко

Народився мистець у 1952 році, навчався у Київському художньому інституті, був активістом Народного Руху України і Товариства „Просвіта". У 1989 році, під час святкування 175-ої річниці від дня народження Тараса Шевченка, М. Горлового, який тримав гасло „Українська мова – дітям на рідній землі", схопили „особи в цивільному" й жорстоко побили.

Саме М. Горловий виготовив дубові хрести на могили Василя Стуса, Олекси Тихого і Юрія Литвина. Він – співавтор пам'ятника жертвам Голодомору на Київщині, автор багатьох погруддь та меморіяльних дощок репресованих чи напівзабутих письменників та історичних осіб.

Значна частина праць М. Горлового присвячена минулому та прадавній історії України, зокрема скитській і трипільській культурі. Але його скульптурна творчість також багата мотивами сучасности. М. Горлового неодноразово запрошували на міжнародні конкурси в Ліван, де він створив там кілька стилізованих скульптур на українські теми.

Працює скульптор з різними матеріялами – каменем, глиною, деревом, але найбільш яскравий та успішний – у володінні бронзою.

Скульптури М. Горлового знаходяться у приватних та державних збірках України, Канади, Австралії, Лівану, Еспанії, Франції, Австрії, Польщі, Сирії та ін. Інформації про його твори вміщені у багатьох мистецьких каталогах та журналах.

На виставці в Торонто буде представлено 23 праці М. Горлового. Разом з ним у виставці братиме участь його донька Леся Горлова (нар. 1981 року) – керамістка, яка працює в українській історичній тематиці, а також з гончарним колом, у графіці та живописі.

Михайло Горловий. „Пісня з України".

Л. Горлова закінчила Київський інститут декоративно-прикладного мистецтва і дизайну ім. Михайла Бойчука, є дипломанткою кількох мистецьких конкурсів. Її праці є в музеях України та у приватних колекціях за кордоном України. На виставці Л. Горлова покаже 22 свої твори.

Галина Клід

Михайло Горловий. „Марія з Дитям".

SELF RELIANCE NEW YORK FEDERAL CREDIT UNION

NOTICE TO THE FOLLOWING MEMBERS TO CLAIM THEIR ACCOUNTS IMMEDIATELY

and not later than **October 15, 2009 or** the funds will be released to one of the following entities,
depending on member's last known address on record at Self Reliance New York Federal Credit Union:
NEW YORK - State Controller, Office of Unclaimed Funds; **NEW JERSEY** - Division of Taxation, Unclaimed Property;
CALIFORNIA - Division of Collections, Bureau of Unclaimed Property;
ILLINOIS - Office of State Treasurer, Unclaimed Property Division.

A one time $25 escheatment fee will be assessed on each account by the Credit Union at this time.

To reactivate your account please contact one of our conveniently located branch offices.

20TH CENT H.RIGHTS RE.FND,INC	ELADI, MARIN	KACHOR, TARAS	LOZOVYY, STEPAN	OROS, TETYANA	SOTOULA, OLGA
ABAZOPULO, NATALIYA	ESTATE OF RENATA HUTSALIUK	KALISH, LYUDMYLA	LUKASZEK, JERZY	OUKLEBA, IRINA	SOVA, NADIYA
ABELIANS, ANDRI	ETKINA, VIKTORIYA	KALYN, IVAN	LUTSAN, YURIY	PALMER, RAYISSA	SPACZYNSKI, YAROSLAVA
ALESKOV, YAROSLAV	FEDORCHUK, BORYS	KAN, ROLAND	LYBIN, VLADIMIR	PATRYLO, MYKHAYLO	STILNYK, ZHANNA
ALYEKSYEYEVA, LYUDMYLA	FEDORTSI, SERHIY	KANAKINA, SVETLANA	MAKUKH, MYKOLA	PETROVA, SVETLANA	STROUK, OLEG
ANDRIYTSO, NATALIYA	FEOKTISTOVA, IRINA	KASUMOV, IMINULAKH	MALAKHOV,KONSTANTAN	PILLINGER, SIMONE	STRYPKO, KATERYNA
ANDRYUSHKIN, EVGENY	FETSIAK, MARIA	KHAMIDOV, VLADISLAV	MALTSEVA, TATIANA	PLOTKO, JAN	SZCZUKA, WITOLD
ANISHCHENKO, VOLODYMYR	FRANCIS, BRIAN	KHANAS, EKATERINA	MALUNA, VLADIMIR	PODEDWORNY, RYSZARD	SZKAFAROWSKY, ALEXANDRA
BABIK, IRENA	FURDA, IVAN	KHODAKIVSKI, IAROSLAV	MANDZYUK, SERGEY	PODKALICKI, ZENON	TANAVSKYY,ANDRIY
BAKHURYNSKA, TETYANA	FURMAN, CHRISTINE	KHOMA, VOLODYMYR	MARCHENKOVA, IRINA	POLIAK, VLADIMIR	TANTSYURA, NINA
BANDERA, STEPHEN	GIORDANO, PETER	KHRISTENKO, ALLA	MARKS, OLGA	POLIAKOV, DMITRI	TEREKHOVA, LIOUDMILA
BARNUS, ANN	GLUSZKO, ANATOL	KIERZKOWSKI, TOMASZ	MARYSHEV, VIKTOR	PONOMARENKO, IRYNA	TESHEVA, SVETLANA
BARTOS, ADOLF	GNATKIV, VOLODYMYR	KINDRATSKIYYURIY	MASLOV, NATALIA	POTCHINOK, ALEXEI	TRON, ANDRIY
BARVINOK, IGOR	GOLOSCAPOVA, VELTA	KITSUL, IHOR	MASLYAK, VIRA	PRADID, VASYL	TSISYK, LYUBOMYR
BATOUJNY, DMYTRO	GOLUB, SERGIY	KOHUT, VITALIY	MATVIYCHUK, OLEKSANDR	PROVIZ, ELENA	TSYGANKOVA, OLENA
BEDRATSKA, RENATA	GONTAR, ALEXANDRE	KOLIBABCHUK, VASYL	MEDVID, MYROSLAV	PRUNITSA, IVAN	USATENKO, SVETLANA
BERINDAN, ANETT	GORBACH, IGOR	KOLOGY, MICHAEL	MELEGANICH, OLEG	PYSARIUK, NADIYA	VAKHULA, IHOR
BIENKOWSKA, KAMILA	GORBATCHEVA, TAMARA	KONOPLEV, OLEG	MELNICHTOUK, NATALIA	RADOVIC, PETAR	VALIGURA, VALERIY
BLYSKUN, VASYL	GORSHKO, VOLODYMYR	KORMOSH, MARHARYTA	MIKHAILOVA, MARIA	REID, TATYANA	VASILYEV, VOLODYMYR
BONDARENKO, VLADIMIR	GORTEL, DANUTA	KOSTYNYUK, TETYANA	MILONOVICH, VALERIY	ROMANYUK, BOHDAN	VAYLAGYA, TARAS
BOROTKO, ANDRIY	GOUDZ, ELENA	KOUDRIACHOVA, ANGUELINA	MISHCHANCHUK, YURIY'	RUDAVSKYY, SERGIY	VERESYUK, VADYM'
BOYCHUK, MYKHAYLO	GOYZMAN, DIMITRIY	KOURPITA, IGOR	MISNIK, MARHARYTA	RYZHENKO, MYCK	VITENKO, LARYSA
BUDAIY, LYUDMILA	GRIGORENKO, NAILIA	KOVALCHUK, MYKOLA	MISYEVYCH, OKSANA	SAMCHUK, SERHIY	VOLOS, NATALIYA
CHARAMNYKH, YULIYA	GROUCHKOV, PETR	KOVALTCHOUK, VASSILI	MODLINSKA, KRYSTYNA	SAMILA, JERRY	VORONA, ROMAN
CHERCHOUKOVA, LIOUBOV	HAALAND, RUNE	KOZUB, ZITA	MOLYAVIN, PETRO	SANNIKOV, KONSTANTIN	VORONINA, SVETLANA
CHINCHEVYCH, SERHIY	HASKINA, GALINA	KRASEVYCH, ANASTASIYA	MORDAN, ANATOLIY	SEMCHYSHYNA, LIANA	VOYTOVYCH, YAROSLAV
CHORNY-ZASLAWEC, LUBA	HEVKO, IHOR	KRASNOOK, OKSANA	MOTORIN, SERGEY	SEMCIW, WILLIAM	WRZOSEK, BARBARA
CHPEROUN, NATALIIA	HLADYR, TETIANA	KRIEGEL, IRA	MUNIAK, SASHA	SEMENIV, BOGDAN	YAKOVLEVA, YEVGENIA
COLE, DANIEL	HRYNIAK, FRANCISZEK	KRIZANE, TATJANA	MYDLARZ, EWA	SENCHIKHIN, ROMAN	YANCHEV, HRISTOFOR
DAWYDKO, JEANNETTE	HRYNKIV, ROMAN	KRZENTOWSKA, MARIA	NEHAILO, ANDRZEY	SEVERYN, LIOUBOV	YARETSKIY, VIKTOR
DELEDYVKA, BOGDAN	HVOZD, OLHA	KULEBA, VALENTINA	NIEDZWIECKI, MARIA	SHENYAVSKYY, YURIY	YARMOSHCHUK, INNA
DERESH, VALENTINA	IANOUCH, MYKHAILO	KUSHNIRSKY, JOSIF	NIKISHCHENKO, OLEG	SHEVCHUK, YURI	YURKO, MYKOLA
DERKEMBAEVA, ANAR	IESANU, ELENA	KUZO, VIKTOR	NJENJULOVIC, BOSILKA	SHKORUTA, YURIY	ZAHOROVSKYY, NAZARIY
DERZHKO, NESTOR	IGNATIEVA, NATALIA	KWITNICKI, WILLIAM	OLEKSIV, VITALIY	SHMUSHKOVICH, JACK	ZAKHAREVSKA, LIOUDMYLA
DIDENKO,YURIY	ISAYEVA, TATYANA	LENDYEL, LYUBOV	OLEKSIV, VOLODYMYR	SHRAMKO, MICHAEL	ZAKHIDNII, JAROSLAV
DUBOVICI, IOAN	JASINSKI, PAWEK	LICHTCHOUK, VICTOR	O'NEILL, ZELJKA	SKRYPIN, ROMAN	ZINUK, VITALY
DZIUBA, ANDRZEJ	KABIN, YAROSLAV	LIPAY, OLEKSANDR	OPRYSKO, OREST	SNIADACH, WALDEMAR	ZYATYUK, MYROSLAVA

Самопоміч Нью Йорк

MAIN OFFICE:
108 Second Avenue
New York, NY 10003
Phone: 212 473-7310
Fax: 212 473-7310

KERHONKSON:
6325 Route 209
Kerhonkson, NY12446
Tel: 845-626-2938
Fax: 845 626-8636

UNIONDALE :
226 Uniondale Ave,
Uniondale, NY 11553
Tel: 516 565-2393
Fax: 516 565-2097

ASTORIA :
32-01 31st Ave.
Astoria, NY 11106
Tel: 718 626-0506
Fax: 718 626-0458

LINDENHURST:
225 N. 4th Street
Lindenhurst, NY 11757
Tel: 631 867-5990
Fax: 631 867-5989

Outside NYC call toll free: 1-888-SELFREL ♦ Visit our Website: www.selfrelianceny.org ♦ E-mail: info@selfrelianceny.org

НОВІ ВИДАННЯ

Два томи правдивої історії України

Михайло Брайчевський. Вибране. Том І (Суспільно-політичні рухи в Київській Русі. Історична думка в Київській Русі), Том ІІ (Хозарія і Русь. Аскольд – цар київський). Упорядник – Юрій Кухарчук. Київ, Видавництво ім. Олени Теліги, 2009.

У видавництві ім. Олени Теліги в Києві цього року видано два томи вибраних праць історика Михайла Брайчевського – одного з найяскравіших представників наукової і культурної еліти України другої половини XX ст.

М. Брайчевський народився в Києві в 1924 році. Його батько працював бухгальтером, але мав широке коло зацікавлень і зумів передати це своєму синові.

Закінчивши з відзначенням історичний факультет університету ім. Тараса Шевченка, М. Брайчевський став науковим співробітником в Інституті археології. Беручи участь у археологічних розкопках, вивчаючи літописи та старожитності слов’ян, він прийшов до висновку, що східні слов’яни, яких у літописах іменували полянами, а у візантійських хроніках – антами, дали початок давньоруській державі з центром у Києві.

З огляду на те, що висновки М. Брайчевського про початки давньоруської держави були близькі до думок Михайла Грушевського, (хоча дійшов він до тих висновків власним шляхом), його перевели до Інституту історії, який у вивченні історії України не заглиблювався далі XVI-XVII ст.

Не дивлячись на це обмеження, М. Брайчевський знайшов там однодумців. В тому часі, крім праці над „Історією українського мистецтва“, „Історією Української РСР“, він писав капітальні монографії: „Коли і як виник Київ“, „Біля джерел слов’янської державности“, „Походження Руси“, які принесли вченому світове визнання. В цих працях він стверджує, що первинне ядро Русі – „це Середня Наддніпрянщина з Києвом, Черніговим, Переяславом“, та що кривичів, ільменських словенів та інших північно-східніх племен не можемо уважати такими ж предками українців, як полян чи сіверян.

Висновки науковця йшли врозріз з офіційною радянською концепцією про походження російського, українського та білоруського народів з єдиного слов’янського етносу, чим обґрунтовували історичну закономірність „злиття націй“. Тож не диво, що коли М. Брайчевський подав свою докторську дисертацію, її відхилили.

Мужній виклик режимові кинув М. Брайчевський під час відзначень 300-ліття Переяславської угоди. З цієї нагоди московський центр опублікував „Тези ЦК КПРС до 300-річчя возз’єднання України з Росією (1654-1954)“, які давали ідеологічне обґрунтування колоніяльного статусу України. Ці тези, поруч писань комуністичних божків, вважалися непомильними, і науковці могли їх лише схвалювати.

В Інституті доручили М. Брайчевському написати працю про ці тези, чекаючи від нього підтвердження офіційної історіографії. Одначе, він замість „ідеологічно витриманої“ статті написав аналітичний трактат, у якому каменя на камені не залишилось від фальшивих „Тез“. Оперуючи неспростовними фактами, при тім широко цитуючи Маркса, Енґельса, Леніна, науковець довів, що так зване „возз’єднання“ відкинуло Україну до найпримітивніших форм феодалізму, призвело до реґресу в її економічному, культурному і політичному житті, на кілька століть припинило в ній будь-які державнотворчі процеси.

При тім дослідник наголосив, що офіхійна історіографія оцінює українські історичні постаті під російським кутом зору. „Якщо хтось обстоював позицію „возз’єднання“, здобував позитивну оцінку; той же, хто брав цю ідею під сумнів, або брав участь у визвольній антиросійській боротьбі, – одержував тавро „мізерного зрадника“, „ворожого ставленика“, найлютішого ворога“. І з неприхованим сарказмом додав: „...виявляється, що український нарід боровся, головним чином, проти власної незалежности“.

Цей трактат М. Брайчевський не подав до „самвидаву“, а до редакції історичного журналу, а другу копію залишив в Інституті для ширшого ознайомлення. Заки начальство схаменулось, стаття вже поширилась машинописом по всій Україні, а в 1970-их роках її опублікували на Заході. За це М. Брайчевського позбавили праці в інституті.

Дальші наукові праці довелось писати йому „в стіл“. Його не ув’язнили, але використали запалення сліпої кишки, щоб – після трьох партацьких операцій – помістити в палату смертельно хворих на п’ять місяців. Звідси він не вийшов би живий, якби його дружина не сиділа над ним кожної ночі...

Вернувшись до здоров’я, М. Брайчевський далі продовжував писати „в стіл“, бо на всі його праці в СРСР було поширене „табу“. І щойно в 1988 році про нього згадали... Тоді саме на державному рівні відзначали 1000-ліття хрещення Руси, і в Інституті історії України не знайшлось ні одного науковця, який міг би написати наукову працю на цю тему. М. Брайчевського поновили в праці, і він написав фундаментальне дослідження „Утвердження християнства на Русі“. Коли з цією працею ознайомився Папа Іван-Павло II, він запросив вченого на авдієнцію до Риму. Одначе, цього не сталося, бо компартійна влада його не випустила, мовляв, – через „стан здоров’я“...

Коло зацікавлень М. Брайчевського не обмежувалось науковою працею. Він був активний у громадському житті. Під час хрущовської відлиги входив у коло „шістдесятників“, брав активну участь в Клюбі творчої молоді, провідним членом якої була Алла Горська... Там, де він читав лекції з історії України, в залі голці ніде було впасти...

Історія видання двотомника наукових праць М. Брайчевського є такою ж драматичною, як і наукова та громадська діяльність цього вченого. З проголошенням самостійности України значна частина наукових праць М. Брайчевського не була опублікована. Увесь його архів зберігся в Інституті рукопису Національної бібліотеки України ім. Володимира Вернадського. Науковці, які мали доступ до архіву, переконали М. Брайчевського підготувати до видання його неопубліковані праці, яких набралось на п’ять томів. Він погодився... Державний комітет інформаційної політики увів твори М. Брайчевського в плян національної програми на 2002 рік. Комітет навіть погодився видати 10 томів, які включали б також праці, опубліковані раніше.

Однак, про рішення Комітету М. Брайчевський вже не довідався, бо відійшов у вічність 23 жовтня 2001 року.

З часом виявилось, що схвалити проєкт значно легше, ніж його реалізувати. Щойно на початку 2008 року надійшло замовлення від Державного комітету і радіомовлення України до видавництва ім. Олени Теліги на видання двох томів праць М. Брайчевського. Але знову виявилось, що й цей Комітет не має чим оплатити видатки, пов’язані з виданням.

В кінцевому висліді Дослідна фундація ім. Олега Ольжича в США фінансувала видання двотомника М. Брайчевського „Вибране“... Правда, у виданні нема згадки про участь Фундації, але видавництво обіцяло вклеїти у всі примірники відповідну інформацію з кредитом для Фундації...

У перший том творів історика М. Брайчевського увійшли, згідно з його бажанням, дві монографії з історії Київської Руси: „Суспільно-політичні рухи в Київській Русі“ та „Історична думка в Київській Русі“. В першій з них автор аналізує розвиток суспільних процесів і подій усього давньоруського етапу української історії (IX-XIII ст.) та подає причини, які привели могутню державу до загибелі.

Друга монографія відтворює, за наявними письменними джерелами, світоглядні уявлення і філософські погляди давньоруських мислителів.

У другий том увійшли дві монографії, які висвітлюють близькі за часом події переддержавного періоду східних слов’ян та їхніх сусідів, а також періоду початкової Руси, яку автор називає „Аскольдовою Руссю“.

У першому творі „Хозарія і Русь“ – докладно простежено процес виникнення Хозарії, аналізується етнічний її склад, характеризуються племена і народи, які увійшли до Хозарського каганату, та з’ясовано характер контактів хозар і тодішньої Русі.

У другому творі – „Аскольд – цар київський“ – описані взаємини Аскольдової Русі з сусідами, про походи Аскольда на Візантію та договори з греками, про його дії у сфері політики, економіки, культури, релігії, які увінчались прийняттям царського титулу „каган“. Автор переконливо доводить, що саме за правління Аскольда сталося перше хрещення Руси та почалося літописання. Переслідування християн норманами, які захопили Київ, було настільки ефективним, що князеві Володимирові довелося наново хрестити Русь в 988 році.

Монографії М. Брайчевського легко написані, читаються, мов повість. Монографію про хозар він починає вступом, який варто зацитувати: „Дивна то була держава! У складному етнічному конґломераті вона не мала провідної нації... Не мала чітко визначених і усталених кордонів, не мала територіяльної структури та надійного адміністративного поділу. Не мала загальнодержавної правової системи, законодавства і законодавчих органів. Не мала уряду в загальноприйнятому розумінні, не мала державної мови і власної розвиненої письменности, не мала ані ділової документації, ані книжности, ані літератури, ані історіографії... Дивна то була держава! Та й чи була вона взагалі?“.

Прочитавши такий вступ, кому не захочеться більше довідатись про Хозарію?

Обидва томи вибраних праць М. Брайчевського естетично видані в твердих обкладинках. Перший том має понад 700 сторінок, другий – понад 800 сторінок. Ціна двотомника, разом з коштами пересилки – 40 дол. Їх можна замовити, звертаючись і виставляючи чека на: Olzhych Research Foundation, Inc. 95 Orient Way, # 5 B/C; Rutherford, NJ 07070.

Михайло Герець,
Ратерфорд, Ню-Джерзі

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

Як В. Барка писав книгу „Жовтий князь"

Про видання другого тому „Жовтий князь" Василя Барки, разом з раніше виданим першим томом (тепер все в одній книзі – 772 ст.) повідомив проф. Іван Пасемко з Києва („Свобода" ч. 21).

Це нове видання, здійснене Українською Вільною Академією Наук (УВАН) в Ню-Йорку, уможливили кошти, що їх склало українське громадянство на заклик св. п. Надійки Світличної (її стаття – „Наш борг перед літописцем епохи", „Свобода", 3 липня 1999 року). Гроші були призначені на догляд за хворим письменником (параліч правої руки і втрата мови) після запланованого переведення зі старечого дому в Ліберті, Ню-Йорк, на „Верховину" в Ґлен-Спей, Ню-Йорк.

На „Верховині" В. Барка жив і творив більше 30 років. Він тужив за своєю кімнатою, книгами, українським сусідством і кожного разу при прощанні після його відвідування вимовляв тільки одне слово „Верховина". Плян з перенесенням не було здійснено, бо на кілька десятків кімнат не знайшлося приміщення для письменника, а також через брак дозволу правного опікуна.

Зібрані гроші були депоновані на окремому рахунку УВАН в Національній кредитівці в Ню-Йорку. З вдячністю треба прийняти постанову керівництва УВАН, щоб з „Фонду Барки" покривати кошти видань багатої творчости В. Барки, яка в більшості зберігається в його рукописах.

Дякуючи УВАН, маємо сьогодні авторитетне, мистецьки свідчення про найбільший злочин і трагедію в історії українського народу.

Більшу частину першого тому „Жовтого князя" В. Барка писав у Гантерських горах, мешкаючи на переміну в домі маляра Любомира Кузьми, або в домі автора цього допису. Вставав до сходу сонця і працював до сутінок, над річкою або на протилежній горі. Оригінальне повідомлення про сиґнали до нього: один постріл з рушниці – час на сніданок, два постріли – обід, три – вечеря. Під час негоди писав в порожній стодолі біля хати.

„Завішення зброї" (за його висловом), себто тиша в горах, були тоді, коли описував страждання голодуючих, від яких вмирали цілі родини. Ситий письменник, на його думку, не може переконливо описати страшні терпіння і смерть голодної людини. Такий добровільний піст тривав часом кілька днів, під час яких письменник переживав і був виснажений, писав, креслив і потайки плакав. Мабуть, в такому часі зродились такі рядки:

„Моляться соняшники:
Грім на хмарі Біблію читає...
тополя пошепки: страшний який
твій плач, Ісає!
Моляться соняшники
Голод: мати немовля вбиває...
тополя закричала: он який
мій рай, Ісає!"

В Гантерських горах, разом з малярем Л. Кузьмою і моїм, тоді 16-літнім, сином Петром, тиждень і довше жили в шатрі. Там В. Барка писав драматичну поему „Кавказ" (два томи по 800 стор. кожний вийшли у видавництві „Кобза" в Києві в 1993 році).

В кінці 1960-их років проф. В. Барку два рази відвідували українські „дипломати" з Організації Об'єднаних Націй. Передали родинні фотографії (під час другої візити відібрали), пропонували повернутись в Україну, обіцяли працю в університеті в Києві, помешкання і дачу та реабілітацію за „наклепи" на радянську владу та „вигаданий" в „Жовтому князі" Голодомор. Дали час до думання і дату та годину наступної візити. Про це повідомив мене В. Барка, і я вирішив бути присутнім під час відвідин „дипломатів". Однак, не довелось, бо вони, сподіваючись свідка, прийшли раніше, і я зустрів їх в коридорі, коли вже виходили з кімнати. На моє привітання нічого не відповіли, і ми розминулися.

Про цю другу зустріч з „дипломатами", розмову, дискусію і погрози розповів мені В. Барка. Сказав їм, що живе бідно, на харч видає 25 центів денно, але йому вистачає, ще й голубів годує на підвіконні, однак, в Україну, де на нього чекає рай, не поїде.

Тоді „гості" показали своє правдиве обличчя: нахабне, з погрозами. Вони сказали, що В. Барка ніколи не матиме контакту з сином, бо його адреса буде змінена. Але на тому погрози не закінчились. За „Жовтого князя" автор мав заплатити життям або засланням в концентраційний табір після успішного спіймання, про що Барка повідомив мене в цьому листі. Копію його частини вміщено на цій сторінці.

„Глядіть, як обертаються події! – протягом десятиліть на мене безоглядно нападали в київському радіо і тамошніх газетах за „Жовтого князя", весь час заклинаючи, що то – цілковита „брехня", так і називалося.

Я от дістаю від приятеля, еміґранта, „Літературну Україну" з Києва, число за 28 липня цього року, і читаю з чільної редакційної статті: „Час оголосити причини Голоду 1932-1933 років на Україні, створити Народну книгу пам'яті про ці події, спорудити пам'ятник жертвам цієї трагедії". Заява повторюється, приблизно – дослівними виразами в трьох місцях в статті.

А вже хрущовці мало не вбили мене на нічній вулиці в Ню-Йорку за „Жовтого князя". Тоді чудом врятувався, вирвавшися з їхніх рук і кинувшися на відчай, в якусь секунду, перед автобусом, що надходив, – і це відділило мене і дало нагоду відірватись від переслідувачів.

Пройшло рівно чверть століття після виходу в світ „Жовтого князя", і тепер мої противники і оклепувачі будуть присутні, але з якими кислими фізіономіями! – на відкритті пам'ятника жертвам Голодомору.

Хіба що уникнуть цього позорища свого тим, що справа пам'ятника обмежиться „розбалачкою", як з багатьма іншими речами в радянщині".

В. Барка

23 серпня 1988 р.

В скорому часі В. Барка змінив адресу, перебрався до Бруклину. Опісля, весною 1968 року, мені вдалося поселити його на оселі „Верховина", яка була власністю Українського Робітничого Союзу, а я довгі роки був її управителем.

Мимоволі пригадуються загадкові, нез'ясовані випадки смерти президента Українського Народного Союзу Дмитра Галичина, редактора „Свободи", політолога Михайла Сосновського, редактора „Народної Волі" письменника Івана Смолія.

Видання другого тому „Жовтого князя" треба завдячувати прихильникам творчости В. Барки: Богданні Мончак з Монреалю і д-рові Євгенові Федоренкові, науковому секретареві УВАН. Б. Мончак переписала на комп'ютері тяжкий до прочитання рукопис другого тому ще перед хворобою автора. В листі до Б. Мончак 25 березня 1999 року В. Барка писав: „Чудесно! Поклінно вдячний! Передрук здійсниться тільки з Вашою трудовою героїчністю в порятунку цього твору, з повнотою звіту про найстрашнішу демографічну катастрофу в історії українського народу. У т. II я розгорнув панораму всього життя під жовтокняжою владою".

Другим подвижником творчости В. Барки став д-р Є. Федоренко, який підготував текст до друку. Можливо, що є ще хтось в УВАН, що працював над виданням твору, якому належиться подяка, але мені про це невідомо.

Архів В. Барки зберігається в УВАН, однак, ще неупорядкований, про що писав в листі до мене д-р Є. Федоренко: „Нам відомо, що в архівах знаходяться два машинописи: „Літургійна лірика" – 1,200 стор. і „Душі едемітів", т. II – 900 стор. Його творчість – це десятки книг: поезії, повісті, критика, переклади, філософічні есеї".

Треба сподіватися, що в міру фінансових спроможностей УВАН архів В. Барки буде упорядкований і його творчість буде видана.

Роман Ричок,
Мейплвуд, Ню-Джерзі

Надія Світлична і Роман Ричок під час відвідин Василя Барки (в центрі) у 2002 році.

Про книгу Василя Барки – у Франції

Французький письменник єврейського походження Петро Равич виступив 1978 року в паризькій студії Радіо „Свобода" з бесідою про книжку українського письменника Василя Барки „Жовтий князь". Пропонуємо бесіду П. Равича в українському перекладі д-ра Ігоря Качуровського (з деякими скороченнями).

Історія нашого приятелювання з Василем Баркою трохи парадоксальна, бо він – українець, а я – єврей. Але парадоксальне не стільки це (у мене було багато друзів – українців), а те, що я його в житті зроду не зустрічав. Як же це сталося?

Я працював літературним критиком газети „Монд". Виходить у Мюнхені український товстий журнал „Сучасність". Я прочитав у цьому журналі роман, що мав назву „Жовтий князь", невідомого мені українського письменника Василя Барки. Цей роман справив на мене велике враження. (...)

Я прочитав цей роман, не знаючи, хто автор. Я просто писав якусь статтю для „Монд", чи вже й не пам'ятаю, виступав у французькому телебаченні і згадав, що такий твір існує, бо ж цей величезний сюжет – геноцид українського селянства в 1932-1933 роках майже не був відображений у літературі, і ця подія залишається майже невідомою в Европі.

Я нічого не знав про автора. І от якогось дня дістаю від нього чудового листа з Америки. Він – стара людина, йому 70 років. І він мені сказав, що хотів би не для свого роману, не для своєї літературної слави (тому що він живе самітником, це відчувається в його листі), а просто хотів би, щоб світ довідався про жахливий злочин 1932-1933 років (...).

Ми почали листуватися з автором. І мені здається, що ніколи в житті я не діставав таких цікавих, прекрасних листів, як від цієї людини.

Василь Барка живе, як я сказав, самітником. Він – український поет. Він есеїст. (...) Остання річ, яку він написав і ще не опублікував, – величезна поема. Одна з головних сюжетних ліній поеми – геноцид євреїв за Гітлера.

Мені здалося, що варто боротися за видання у Франції роману „Жовтий князь". Справа, звісно, не надто легка. Нелегка тому, що ми маємо у Франції чудових перекладачів з російської мови, але через соціологічні та історичні причини вельми тяжко знайти доброго перекладача з української мови. Та я сподіваюся, що цю проблему з перекладачем буде розв'язано.

І коли цей роман буде опубліковано французькою мовою, а згодом, звісно, й англійською (я сподіваюся, що й іншими мовами), то він стане подією в історії Радянського Союзу, в історії української літератури та в історії людського страждання – так як воно віддзеркалюється у творчості великих художників.

З архіву д-ра Романа Ричка

ВИДАВНИЦТВО "ЛІТОПИС УПА"
складає щиру подяку жертводавцям в пам'ять

св. п. Івана Лялюка-"Камінний"

Нар. 5 липня 1921 р. в с. Наконечне, повіт Яворів, Україна. Помер в м. Рочестері, Н.Й. 14 лютого 2009 р. Тлінні останки спочили на цвинтарі Holy Sepulchre. Воїн УПА в сотні Бриля. У 1948 р. рейдом перейшов до Західньої Німеччини. Був активний в українських організаціях у м. Рочестері, Н.Й.

Пожертви зложили: $250 Катерина Лялюк (дружина); $200 ГУ ОкВУПА; по $100 А. Р. Байляк, Юліян Котляр; по $50 Володимир Пилишенко, С. Адамчик, А. Качала (Україна), родина Когут (Торонто), Зіна Левицька, Мирослав Петриґа (Польща), Ярослав Петриґа (Торонто), Степан Матковський; по $40 С. Довбуш, Михайло Бохно (Торонто); $35 р-на Сьолковська; по $30 Ірена Рущак, Єлисаветта Хархаліс, Галина і Богдан Снігур, Б. і А. Федак (Торонто), В. Когут; по $25 Ольга Червінська, Ліля і Ярослав Глушко, Мирон Баб'юк, Євген Кулик, Текля Лико, К. Коваль, В. Л. Хом'як, С. Тарабан, В. Гнатюк, Дмитро Возняк; по $20 Анна Білоус, п-во Рабарські, Надія Петрик, М. Маславський, А. Харамбура; по $10 Ярослава Хомик, Й. і Р. Павук, Анна Яковина, Микола Литвинець, Іван Шурин, Анна Сохоцька, М. Сипливий, М. і Марія Лиляк; $2 н.н.

Збірку переслала дружина Покійного подруга Катруся Лялюк.

Усім жертводавцям датків на видавничий фонд "Літопису УПА" члени Видавничого комітету та всі вояки УПА складають щиру подяку за щедру поміч та розуміння ваги видань матеріялів до історії УПА. Родині Покійного св. п. Івана Лялюка висловлюємо наші щирі та глибокі співчуття.

Видавництво "Літопис УПА", P. O. Box 97, Station "C", Toronto, ON, M6J 3M7, Canada.

Збірки на інші цілі в пам'ять св. п. Івана Лялюка:

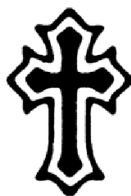
Союз Українок Амерки на фонд суспільної служби для сиріт в Україні зложили:

$100 Катруся Лялюк, по $25 Наталка Олексин, п-во Ярослав Петрик, К. Коваль, І. Мартинець, по $20 Лідія і Остап Захарків, Ольга Червінська, Марія Серветник, родина Серветник, Василь Білан, Іван Ґалуґа, Михайло і Дарія Лесів, О. Лупиніс, І. Білевич, по $10 Юлія Ґулькевич, Славка Хомик, Анна Яковина, $5 Петро Олійник.

На церкву Богоявлення в Рочестер, Ню-Йорк зложили:

$100 Катерина Лялюк, по $50 М.М. Падяк, З. Кужіль, $25 Р. Куціль, по $20 М. Гайдучок, А. Бодик, С. Стенфілд, по $10 С. Сніженко, Х. Дзюба, Л. І. Баран, М. Загачевська.

Усім жертводавцям щиру подяку складає Катруся Лялюк з рідними.

З глибоким смутком повідомляємо рідних, приятелів і знайомих, що в суботу, 1-го серпня 2009 р. відійшов у Божу Вічність на 93 році життя наш найдорожчий МУЖ, ТАТО і ДІДУСЬ

СВ. П.

Інж. ВОЛОДИМИР МАҐУН

нар. 9 квітня 1916 р. в Єзуполі, Івано-Франківській обл., Україна.

Довголітній член Товариства Українських Інженерів, займав різні пости у Світовій Управі ТУІА.

ПОХОРОННА СЛУЖБА БОЖА була відправлена в понеділок, 3 серпня 2009 р. в церкві св. Андрія в Гемптонбурґу, Н. Й. Тлінні останки Покійного поховані на цвинтарі св. Духа

У глибокому смутку залишилися:
Дружина – ЛІДІЯ МАҐУН з дому ШЕЛЕПКА
Дочка – ЛЯРИСА МАҐУН-ГУРИН з чоловіком ОСИПОМ
Син – ІГОР з дружиною ЛЕСЕЮ ҐНОЙ
Внуки – ЛЯРИСА та МЕЛЯСЯ ГУРИН
– АДЯ та МАКСИМ МАҐУН
Ближча та дальша родина в Україні і діяспорі.

Вічна Йому пам'ять!

Замість квітів на могилу, родина просить складати пожертви в пам'ять Покійного на Український Музей в Ню-Йорку
The Ukrainian Museum, 222 East 6th Street, New York, NY 10003.
www.ukrainianmuseum.org • 212-228-0110

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА в СОРОКОВИЙ ДЕНЬ

відправиться 10 вересня 2009 р., о год. 7-ій веч. в церкві Святого Хреста (Holy Cross Ukrainian Catholic Church 31-12 30th Street Astoria, New York 11106 718-932-4060).

Виправлення помилки.

В повідомленні про смерть нашого друга св. п. Богдана (Куби) Обуха, яке було поміщене у „Свободі", 24 липня 2009 р., сталися, не з вини редакції, помилки в написанні прізвищ трьох наших подруг.

Має бути: Слава Скипакевич Андрушків, Орися Паславська Гунчак, Іванка Пенкальська Охота.

Також ім'я і прізвище Богдана Титли, який є одним з ініціяторів повідомлення, було помилково пропущене.

Всім, хто буде на з'їзді Ляндсгутської гімназії, бажаю багато успіхів і приємного перебування на Союзівці.

Щирий привіт, Влодко Зінич, 8-ма кляса.

Ділимося сумною вісткою, що 30 липня 2009р., по тяжкій недузі, відійшла у вічність, на 86-му році життя, найдорожча ДРУЖИНА, МАТИ і БАБУНЯ

СВ. П.

ЛІДІЯ САЛЕНКО

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в суботу, 1 серпня в церкві і на цвинтарі осередку св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Залишені в глибокому смутку:
чоловік – ВСЕВОЛОД
син – ЯРОСЛАВ
невістка – МАРТА
внуки – ОЛЕКСАНДРА і СЛАВЧИК
кузинка – МАРІЯ і її син ЗЕНОН БАХІР
племінниця – ЕВА з чоловіком БОГДАНОМ і дочкою АЛОЮ МАРКУСЬ
та ближча і дальша родина в США, Німеччині й Україні.

В 40-ий ДЕНЬ СМЕРТИ б уде відправлена ПАНАХИДА, 13-го вересня 2009 р., о год. 12:30 по пол., в Українській Православній Катедрі св. Володимира, 160 West 82nd Street, New York, NY.
Після Панахиди буде поминальний обід в церковній залі.

РЕКЛЯМА • ОГОЛОШЕННЯ • ПОВІДОМЛЕННЯ • *Марійка Осціславська • 973-292-9800 #3040 • adukr@optonline.net*

ЛОНГИН СТАРУХ
Професійний продавець забезпечення УНС
LONGIN STARUCH
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
tel.: 800-673-5150 • 845-626-2058
e-mail:lvstaruch@aol.com

ARKA
Нитки, тканина до вишивання, писанкові прибори, касети, відео-касети, CD, шкільні книжки, хустки, кераміка, різьба.
89 East 2nd St., New York, NY 10009
Tel.: (212) 473-3550

Ярослав Лемеґа
Архітектор, проєктант/будівельник житлових і комерційних будинків.
Тел.: 732-872-2512
Обслуговує ціле Ню-Джерзі.

ЮРІЙ Б. КОРДУБА
Адвокат
Emphasis on Real Estate, Wills, Trusts and Elder Law
Ward Witty Drive, P.O.Box 249, Montville, NJ 07045
Hours by Appointment! Tel. (973) 335-4555

Д-р ЛЕСЯ ЗБОРОВСЬКА ГОЛУБ
лікар психолог для дітей, молоді і дорослих
лікування страху і депресії.
51 Upper Montclair Plaza, Suite 29
Upper Montclair, NJ 07043 Tel. (973) 655-9472
Н. Дж. ліцензія SI003562

ЕВГЕН ОСЦІСЛАВСЬКИЙ
Професійний продавець забезпечення УНС
EUGENE OSCISLAWSKI
Licensed Agent
Ukrainian National Assn., Inc.
5 Stable Lane **tel./ fax: (908) 782-5451**
Flemington,N.J 08822
Email:eugenemaria@comcast.net

APON MUSIC and VIDEO
P.O. Box 3082, Astoria, NY 11103
Tel.: (718) 721-5599
Концерт пісень В. Івасюка.
Apon – 7825. Палац „Україна" в Києві.
17 річниця Незалежности 2017.
Улюблені пісні 50-60 років 7826.
Серія „Роксоляна" 7811/7823 VHS-DVD

УКРАЇНСЬКА КНИГАРНЯ
Найбільший вибір українських книжок.
Замовляйте каталог:
1-866-422-4255
www.ukrainianbookstore.com

• РІЗНЕ •

Українська книгарня в Торонто.
Історичні книжки, мемуари, шкільна література, книжки для дітей. Українські фільми та музика. Вишиті сорочки та футболки, хустини з Японії. Безкоштовна висилка по Канаді та США.
Адреса книгарні і вебсайт:
Тел.: 416-236-5890 • www.bukvastore.com

KOZAK CONSTRUCTION, Co.
Ремонтуємо і перероблюємо хати, помешкання, пивниці, паркети, кафлі, шідрак, шпахлювання, малювання.
Тел.: (201) 437-3227 • (646) 279-1910

Друкарня
COMPUTOPRINT Corp.
Established 1972
Clifton, New Jersey
виконує друкарські роботи:
- книжки (в твердій і м'якій оправах)
- журнали (з експедицією, або без)
- канцелярійні друки
- весільні запрошення (в укр. і анг. мовах)

Ваші замовлення виконуємо сумлінно, скоро і на час та з 30-літнім досвідом!
973-574-8800
Fax: 973-574-8887
e-mail:computopr@aol.com

• ДО ВИНАЙМУ •

До винайму кімнати у приватній хаті в Джерзі Сити, Н. Дж. у вересні.
За інформацією телефонувати:
(201) 795-2189
або (609) 216-0239

• ЗНАЙОМСТВА •

Кавалер-українець (38 р.) з канадійським громадянством, познайомиться з українкою з метою одруження.
Тел.: 1 519 836-1135

• ПРАЦЯ •

Пошукую жінку-компаньонку для догляду за старшою жінкою з проживанням в Джерзі Сити, Н. Дж. (від 5 вересня).
Тел.: (201) 795-2189
або (609) 216-0239 cell.

ФУНДАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ЗАСЛУГОВУЄ НА ВАШУ ВСЕБІЧНУ ПІДТРИМКУ!
Ukrainian Free University Foundation, Inc.
P.O. Box 1028, New York, NY 10276

Редакція „Свободи" не відповідає за мову і зміст платних оголошень, які вміщуються в тижневику

ТЕРМІНОВЕ ЖИТТЄВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

НА 20 РОКІВ

ДОСТУПНІ РАТИ

ЗА ДЕТАЛЬНІШИМИ ІНФОРМАЦІЯМИ

звертатися
800-253-9862

УНСоюз і громада – друзі на все життя!

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
2200 ROUTE 10, PARSIPPANY, NJ 07054

Since 1894